

Strategidokument 2023



FROSTA
KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Oppsummering	4
3. Økonomisk utvikling	5
3.1. Økonomisk resultat	5
3.2. Gjeld og gjeldsutvikling	6
3.3. Soliditet/Likviditet	8
3.4. Kommunebarometeret 2021	9
4. Organisasjon, ledelse og medarbeidere	11
5. Politiske organer	19
6. Folkehelse	20
7. Overordnet for oppvekst og velferd	26
<i>Er læringsmiljøprosjektet svaret på fremtidens utfordringer?</i>	26
<i>Hva vet vi om fremtidens utenforskap og innenforskap?</i>	30
<i>Fremtidens omsorgstjenester</i>	34
7.1. Helse og familie	39
7.2. Barnehage	39
7.3. Grunnskole	41
7.4. Helse og omsorg	43
7.4.1. Hjemmebaserte tjenester	44
7.4.2. Institusjonsbaserte tjenester	45
8.5 Barnevern	46
8.6 PPT	47
8.7 NAV	48
9 Organisasjon og Samfunn	49
9.1 Eiendom og Infrastruktur	51
9.2 Kultur og idrett	54
9.3 Landbruk og miljø	56
9.4 Plan og Byggesak	58
9.5 Brann og redning	58
9.6 Kirke	58

1. Innledning

Målet med dette dokumentet er å analysere kommunens ståsted og gi mulighet for bedre prioriteringer fremover i et lengre perspektiv, enn hva de enkelte års budsjetter kan angi. Arbeidet med strategidokumentet gir både ledere og mellomledere, og folkevalgte, innsikt og økt kunnskap om egen organisasjon og tjenesteproduksjon.

Strategidokumentet tar utgangspunkt i utvalgte nøkkeltall fra KOSTRA og Kommunebarometeret. Det brukes sammenligningsdata med andre kommuner for å kunne vurdere eget ståsted og kvalitet. De utvalgte kommunene er; Hele landet utenom Oslo, Kostragr. 4, Trøndelag, Overhalla kommune og Inderøy kommune.

En positiv økonomisk utviklingen de siste årene og videre i planperioden, gir et godt grunnlag for å kunne prioritere mellom de ulike tjenestene samtidig som det avsettes midler til disposisjonsfondet. Frosta kommune har også lav gjeldsgrad noe som gir et økt handlingsrom.

Frosta kommune har imidlertid noen økende utfordringer i årene som kommer. Det er et betydelig etterslep på vedlikehold av eiendomsmassen, og det er behov for å investere i et nytt kommune- og helsehus. Videre så er det krevende å sørge for nok og riktig kompetanse i alle ledd i hele organisasjonen. Derfor vil det være av avgjørende betydning hvordan ressursene forvaltes i kommende år.

Den store og svært krevende overgrepssaken overskygger dessverre mye av det positive som skjer i Frosta og Frosta kommune for tiden. Vi må nok påregne at det blir en krevende tid for hele samfunnet fremover. Allikevel er det håp om at det i årene som kommer vil være rom for å bidra til å bygge et bedre samfunn med åpenhet og tillit, hvor sårene leges og Frostasamfunnet samler seg om å gå videre.

Neste års jubileum gir positiv kraft i hele kommunen og Frosta kommunes visjon i gjeldende kommuneplan «vi skaper en historisk fremtid» kommer til sin rette i dette arbeidet. Frostatingsprosjektet og arbeidet med å befeste Frosta sin plass i norsk historie vil være av stor betydning i årene som kommer og kan være med å bidra til å legge grunnlaget for en identitet og stolthet i lokalsamfunnet.

God lesning.

Frosta 5.juni 2023

Endre Skjervø
Kommunedirektør

2. Oppsummering

Kommunens økonomi har vært under press helt siden 2016 blant annet som følge av at kommunen kom under definisjonen «frivillig liten» i forbindelse med kommunereformen i 2016 og negativ realvekst i de frie inntektene 5 år på rad. Det er tatt grep og det er gjennomført effektiviseringer og kostnadsreduksjoner i størrelsesorden kr 15 mill.



Figur 8.3 Helhetlig innsatstrapp

Kilde: Illustrasjon fra Agenda Kaupang oversendt Helsepersonellkommissjonen.

Innsatstrappen i figuren legger vekt på forebyggende arbeid som skjer i kommunene. En helhetlig planlegging av alle tjenesteområder i kommunen som styrker de lavere trinnene i innsatstrappen, kan bidra til å utsette, og i noen tilfeller gjøre at det ikke er behov for, ressurskrevende kommunale helse og omsorgstjenester. Innsatstrappen brukes i flere kommuner. Til innsatstrappen er det utviklet en tilhørende ressurskalkulator som er et faglig og ressursmessig prioriteringsverktøy. Den bidrar til å vurdere økonomiske og personellmessige ressurser og forhold ved ulike behovsdekninger opp mot hverandre. Ressurskalkulatoren tydeliggjør hva en enkelt tjeneste vil legge beslag på av ressurser og gjør det mulig å sammenligne alternative løsninger og betydningen av å rette innsatsen mot tiltak på forskjellige trinn. Verdi for brukeren sees i forhold til ressursbruken. Den gir også kommunen muligheten til å dele på kunnskap om ressursbruken mellom tjenesteområder og ansatte.

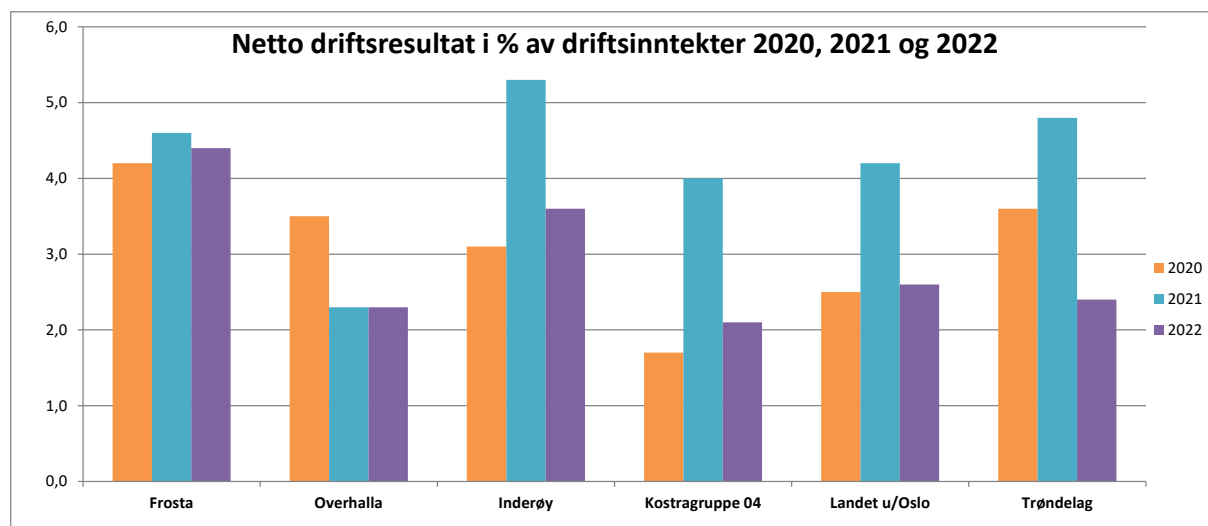


3. Økonomisk utvikling

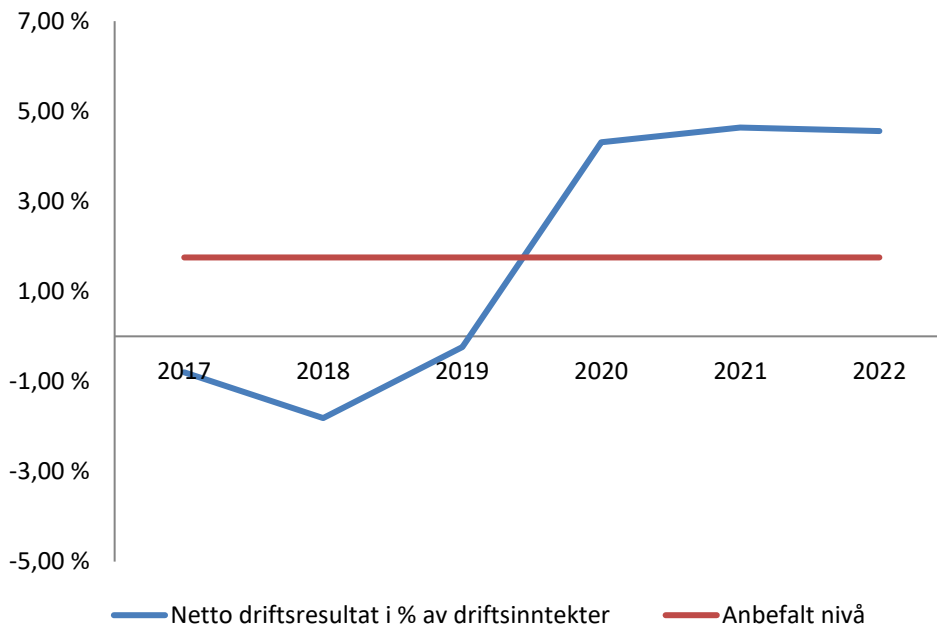
3.1. Økonomisk resultat

Kommunens økonomi har vært under press helt siden 2016 blant annet som følge av at kommunen kom under definisjonen «frivillig liten» i forbindelse med kommunereformen i 2016. Dette har gitt seg utslag i at vi siden 2016 har hatt negativ realvekst i de frie inntektene hvert år, bortsett fra en liten pluss i 2021. Dette innebærer at Frosta kommune har fått redusert sine overføringer fra staten i denne perioden med en årseffekt i 2023 på ca. kr 15 mill. sammenlignet med landsgjennomsnittet. For å kompensere for dette inntektsbortfallet er det tatt grep og det er gjennomført effektiviseringer og kostnadsreduksjoner i flere runder, sist nå i 2023 med en årseffekt på ca. kr 5 mill. Samlet kostnadsnedtrekk siden 2018 utgjør ca. kr 20 mill. i årlig reduksjon.

Basert på den økonomiske utviklingen de 3 siste årene, ser det ut til at vi har lagt grunnlaget for over tid å få en bærekraftig kommuneøkonomi. I motsetning til situasjonen for kort tid siden, er det nå realistisk for en liten kommune som Frosta å kunne levere gode økonomiske resultater. Vi kan likevel ikke lene oss tilbake og tro at jobben er gjort. Vi har store utfordringer framfor oss spesielt knyttet til forventet kraftig utgiftsvekst innenfor velferd som følge av demografiutviklingen. Dette vil utfordre de kommunale budsjettene i årene framover og vil kreve omfordeling av ressursene fra andre sektorer og over til velferd. Vi må ha fokus på økonomi i alt vi gjør, slik at vi er bevisst de økonomiske effektene av tiltak og satsninger vi måtte velge å iverksette. Og ikke minst, vi må bygge reserver i form av et disposisjonsfond som er stort nok til å kunne stå imot uforutsette økonomiske hendelser og gi oss handlingsrom i forhold til satsninger både innenfor drift og investeringer. I denne forbindelse vil ikke minst realiseringen av nytt kommune-/og helsehus innebære et stort økonomisk løft som forutsetter stram økonomisk styring og til dels krevende prioriteringer.



Tabellen viser at Frosta med 4,56 % oppnådde et nettodriftsresultat i 2022 godt over de fleste av sammenligningskommunene. Det er også Frosta som har ligget på det høyeste gjennomsnittlige nivået i årene 2020, 2021 og 2022.

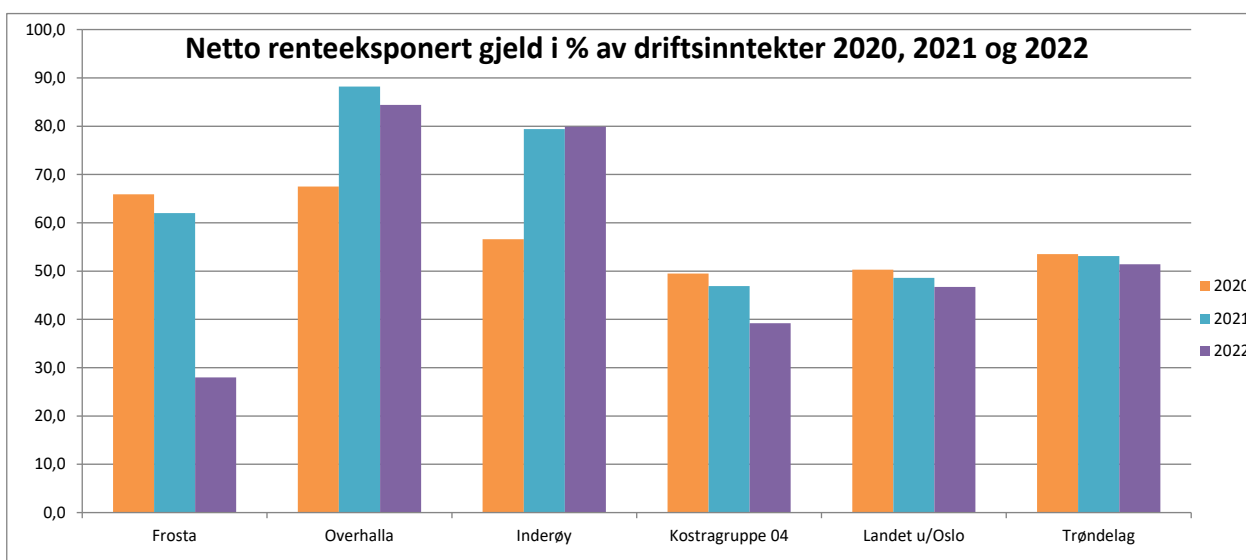
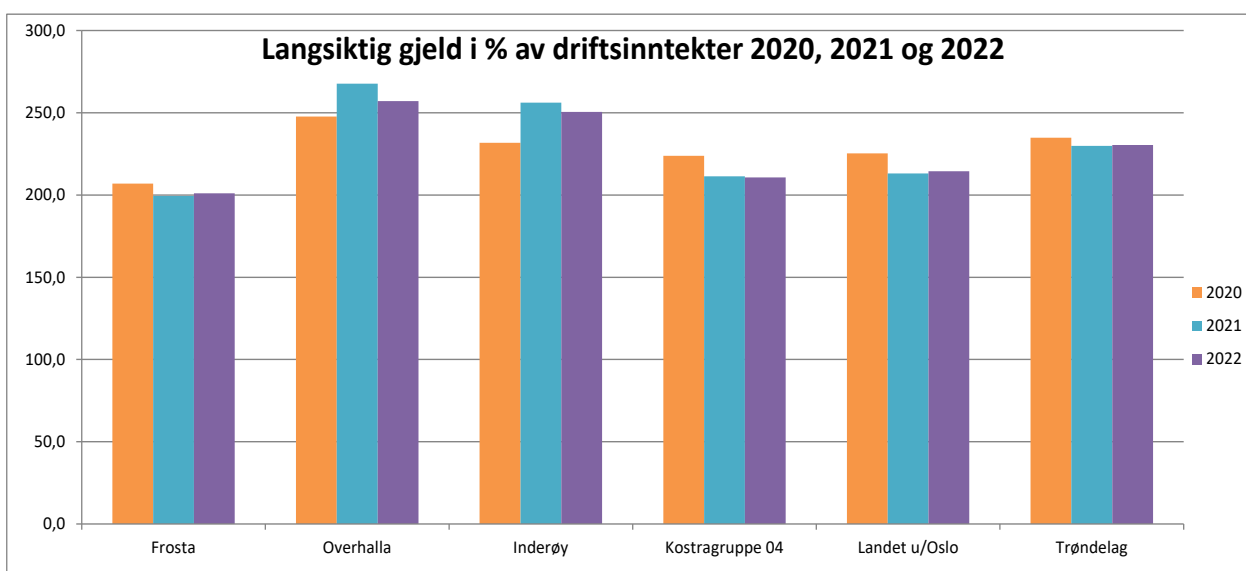
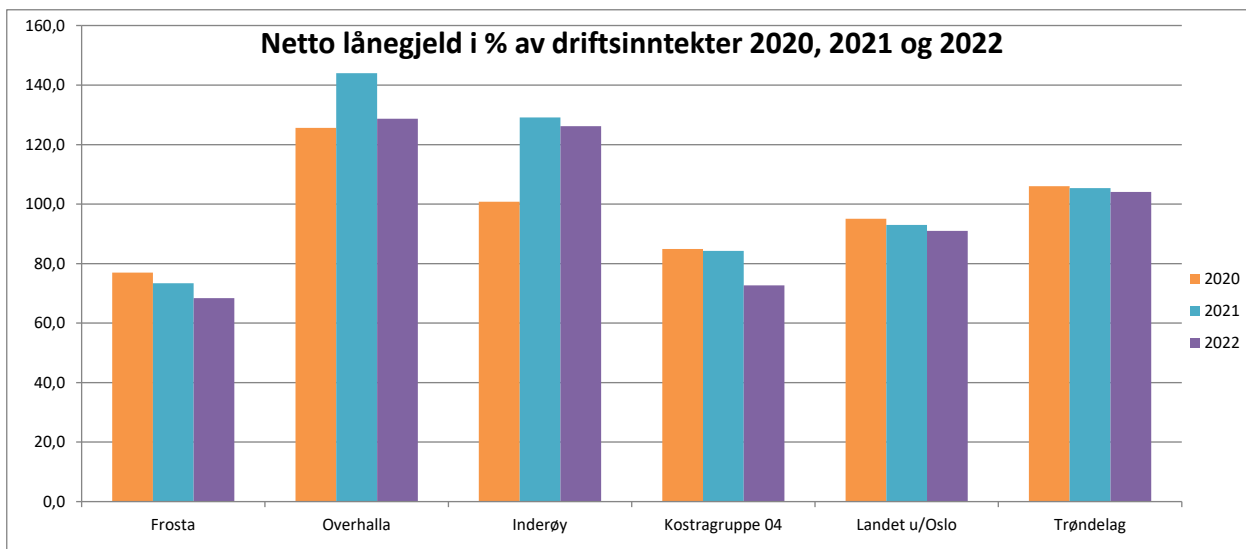


Tabellen ovenfor viser den positive utviklingen Frosta kommune har hatt i netto driftsresultat siden 2017 med et bunnpunkt på minus 1,8 % i 2018, og fram til 2022 med pluss 4,6%.

3.2. Gjeld og gjeldsutvikling

Med enkelte unntak har Frosta kommune over flere år redusert sin gjeldsbelastning forholdsvis sett opp imot økningen av driftsinntektene. Ser vi på netto lånegjeld i forhold til driftsinntektene, var forholdstallet her på 84 % så langt tilbake som i 2011, mens det nå ved utgangen av 2022 var på det historisk laveste med 68 %. Det vedtatt finansielle måltallet for netto lånegjeld er at vi over tid ikke skal ha høyere netto lånegjeld enn 80 % av driftsinntektene. Alle forholdstall som viser gjeldsutviklingen, bekrefter trenden som beskrevet foran. Også sammenlignet med andre kommuner, har Frosta kommune hatt en positiv utvikling med forholdsvis større reduksjon i gjeldsbelastningen. Den lave gjeldsgraden gjør kommunen mindre sårbar i forhold til den kraftige økningen av rentenivået som vi har hatt det siste året og som vi ennå ikke har sett toppen av. Kommunens gjeldssituasjon vil også være avgjørende for realiseringen av nytt kommune-/og helsehus.

Tabellene nedenfor viser gjeldsutviklingen spesifisert på «type» langsiktig gjeld for kommunen de 3 siste årene og også sammenlignet med andre kommuner. Alle tabellene bekrefter status og utvikling som beskrevet foran.

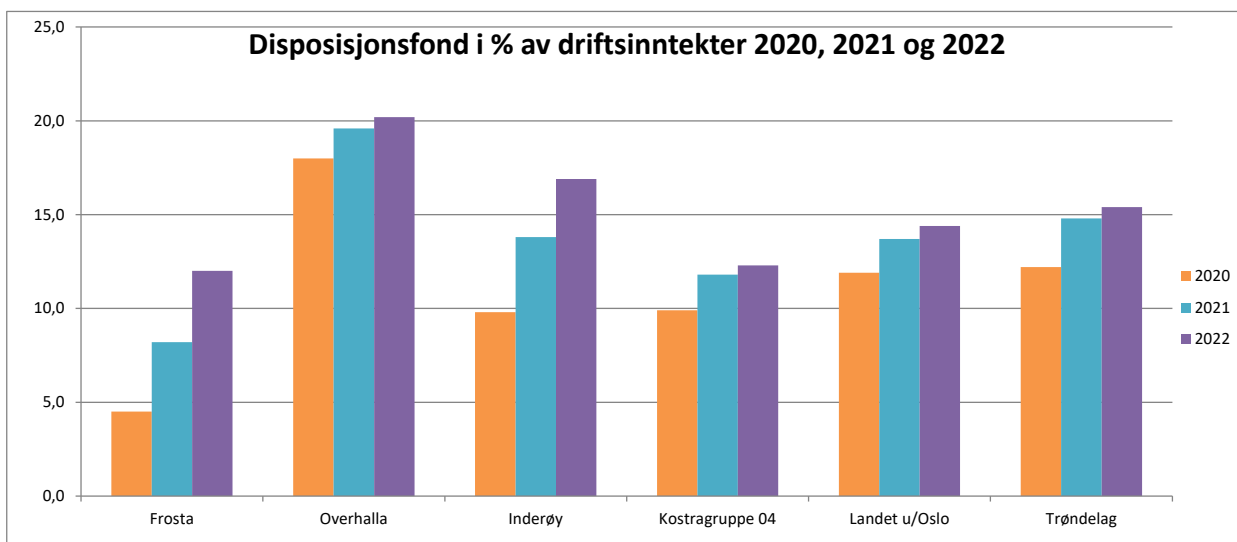
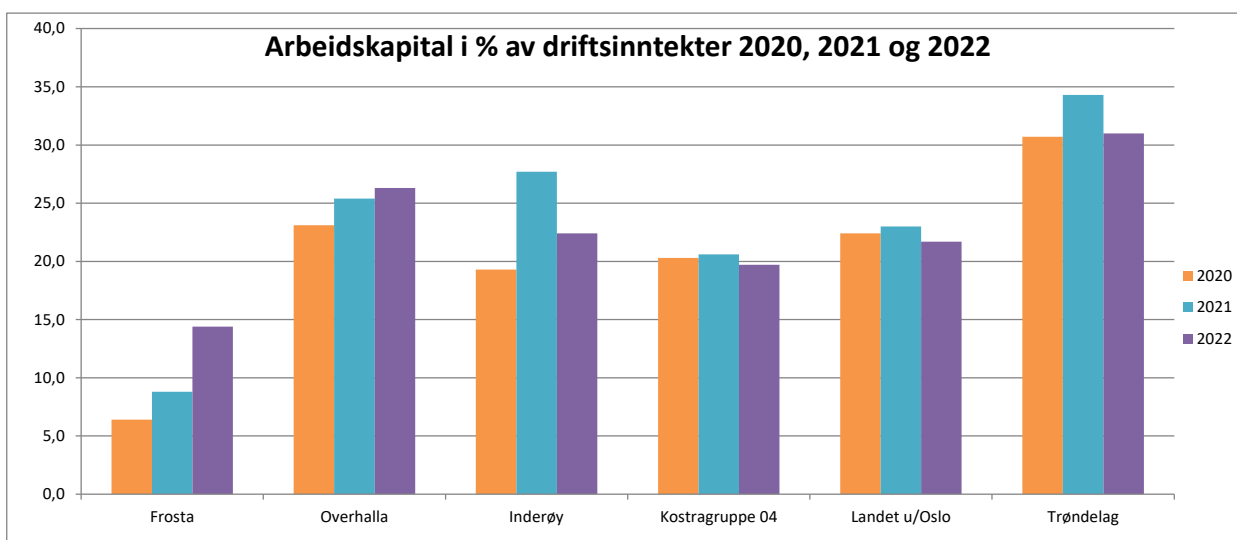


3.3. Soliditet/Likviditet

I takt med de gode økonomiske resultatene de 3 siste årene, har også kommunens soliditet (størrelse på disposisjonsfondet) og likviditet forbedret seg. Kommunen har ved utgangen av 2022 et disposisjonsfond på 12 % av driftsinntektene og kommunen ligger pr. samme tidspunkt godt over de likviditetsgradene som definerer god likviditet. De økonomiske bufferne er med andre ord på et nivå som øker kommunens økonomiske handlingsrom og gjør kommunen mindre sårbar i forhold til uønskede og uventede hendelser.

Til tross for den positive økonomiske utviklingen de siste årene, ligger vi fortsatt på et lavere nivå både når det gjelder soliditet og likviditet sammenlignet med andre kommuner. Dette betyr at vi fortsatt må ha fokus på budsjetter og årsregnskap som gir ytterligere styrking av kommunens økonomiske handlingsrom både i forhold til drift og investeringer.

Tabellene nedenfor viser utvikling og status de 3 siste årene i forhold til likviditet (arbeidskapital) og soliditet (disposisjonsfond) og også sammenlignet med andre kommuner.



3.4. Kommunebarometeret 2021

Kommentarene nedenfor er knyttet til kommunebarometeret for 2021 som sto i strategidokumentet for 2022 da kommunebarometeret for 2022 ikke foreligger p.t. Selv om vi ikke har et oppdatert kommunebarometer for 2022, er kommentarene likevel relevante og nyttige i strategisammenheng

Økonomi

Kommunebarometeret for 2021 rangerte Frosta kommune på plass nr. 184 etter å ha vært på plass 285 i 2018, plass 319 i 2019 og plass 379 i 2020 for sektoren økonomi. Sektoren utgjør 10 % av den totale vekten i barometeret og innenfor sektoren utgjør netto driftsresultat og disposisjonsfond 50 % av vektingen.

Den kraftige forbedringen i rangeringen i kommunebarometeret for 2021 henger naturlig sammen med det gode økonomiske resultatet kommunen fikk i 2020. Den positive økonomiske utviklingen fortsatte i 2021 med et netto driftsresultat på kr 11,8 mill. tilsvarende 4,63 % av driftsinntektene. Kommunebarometeret legger til grunn korrigeret netto driftsresultat i sin rangering som gir et netto driftsresultat for 2021 på 3,43 % . Gjeldende økonomiplan for perioden 2022 – 2025 er utarbeidet basert på et årlig netto driftsresultat på minimum 1,75 % av driftsinntektene. Dette tilsvarer netto driftsresultat på ca. kr 4 mill. pr. år. Over tid vil dette tilføre disposisjonsfondet så mye at kommunen vil få den soliditeten og dermed også det økonomiske handlingsrommet, en kommune bør ha. I forhold til såkalt kommunaløkonomisk bærekraft, bør disposisjonsfondet være på minimum 8 % av driftsinntektene. Med de gode resultatene vi oppnådde i 2020 og 2021, utgjør fondet 8,2 % av driftsinntektene ved utgangen av 2021. Dette viser at de 2 siste regnskapsårene har endret kommunens økonomiske status vesentlig. Det som gjenstår nå er å levere gode økonomiske resultater over tid og gjøre det til en vane.

Basert på utviklingen i de økonomiske nøkkeltallene i barometeret fra 2020 til 2021, forventes en samlet plassering innenfor sektoren økonomi i kommunebarometeret for 2022 omtrent som for 2021 eller litt bedre.

Kostnadskontroll

De tyngste nøkkeltallene i sektoren kostnadsnivå er grunnskole, pleie og omsorg og barnehage. Disse 3 tjenesteområdene utgjør 80 % av vektingen innenfor denne sektoren. Totalt sett for hele kommunen kom Frosta på 24. plass blant alle landets kommuner innen denne sektoren i kommunebarometeret for 2021. Dette var den beste enkeltplasseringen Frosta hadde i kommunebarometeret for 2021, og viser at Frosta kommune jevnt over hadde en god og effektiv drift i 2021.

Hvis vi ser på utviklingen fra 2020 til 2021 innenfor de 3 mest sentrale tjenesteområdene, får grunnskole tilnærmet samme karakter i 2021 som i 2020. I 2020 kom Frosta kommune på en 174-plass blant alle landets kommuner i forhold til kostnadsnivå i grunnskolen, dvs. sånn midt i laget. Her har utviklingen gått i riktig retning siden 2019 og ligger i 2020 og 2021 på grønt nivå i kommunebarometerets fargesetting (rødt/gult/grønt) i forhold til å angi nivå for godt eller svakt innenfor de ulike sektorene.

Innenfor pleie og omsorg har Frosta kommune både ligget på et godt nivå og samtidig hatt en positiv utvikling i kostnadsnivå, siden 2017. I 2020 ble Frosta kommune rangert på 20. plass (opp fra 25. plass i 2019) blant alle landets kommuner. Selv om karakteren viser en svak nedgang fra 2020 til 2021, er karakteren fortsatt så vidt høy at Frosta kommune nok vil havne blant de beste kommunene også basert på regnskapstall for 2021.

Når det gjelder barnehage viser tabellen en forholdsvis kraftig negativ utvikling fra 2020 til 2021 i forhold til kostnadsnivå, etter å ha hatt en tilsvarende positiv utvikling fra 2019 til 2020 med en rangering som nr. 67 blant alle landets kommuner i 2020. Med karakteren for 2021 er kommunen tilbake på samme nivå for barnehage som den har ligget på i årene siden 2017 utenom 2020. Dette er intet dårlig nivå, men utviklingen fra 2020 til 2021 er overraskende da totale netto utgifter innenfor barnehage i 2021 var på samme nivå som i 2020 og vesentlig lavere enn i 2019.

De andre tjenesteområdene utover de 3 mest sentrale som omtalt foran, har hatt litt ulik utvikling i karakterer fra 2019 til 2020. Noen har gått ned, andre er på samme nivå og noen har gått opp. Da disse tjenesteområdene kun utgjør 20 % av vektingen innenfor sektoren kostnadsnivå, vil nok disse ha marginal effekt på den totale plasseringen for Frosta kommune i forhold til kostnadsnivå i det endelige kommunebarometeret for 2022. Det konstateres derfor kun at kommunen også innenfor disse tjenesteområdene ligger på lysegrønt eller grønnere nivå og ingen på gult eller rødt.

4. Organisasjon, ledelse og medarbeidere



Stabsavdelingen, som ledes av Kontor- og Personalsjef, består av ulike tjenester, blant annet sentralt arkiv- og postmottak, HR/personalfunksjoner, informasjon og kommunikasjon, eiendomsskattekontor, merkantile funksjoner som fakturering av kommunale gebyr/husleie, politisk sekretariat, sentralbord og servicekontor. Videre ligger ansvaret for tillitsvalgte og verneombud, og oppfølgingsansvaret for VARIT i staben.

Staben har mange oppgaver og en av deres viktigste funksjon er å sikre kommunens inntekter, sikre god personalforvaltning, at arkivlov, GDPR og informasjonssikkerhet overholdes. Staben har flere merkantilt ansatte som fungerer som støttefunksjon for lederne, slik at de kan sette søkelys på primæroppgaven som er å levere gode tjenester til kommunens innbyggere.

Gjennom statistikk presentert fra KS ser vi at heltidskultur, redusert sykefravær, nye måter å løse oppgavene på, og få hele organisasjonen med på digital omstilling er arbeidsgiverutfordringer i de fleste kommuner. Arbeidslivet vil i årene som kommer oppleve knapphet på kompetent arbeidskraft og særlig utfordrende er det å rekruttere sykepleiere. Arbeidsgiverpolitikken må reflektere utfordringene og mulighetene som disse utviklingstrekkene gir.

Frosta kommune hadde pr. 31.12.2022, 196 årsverk, fordelt på 260 ansatte.

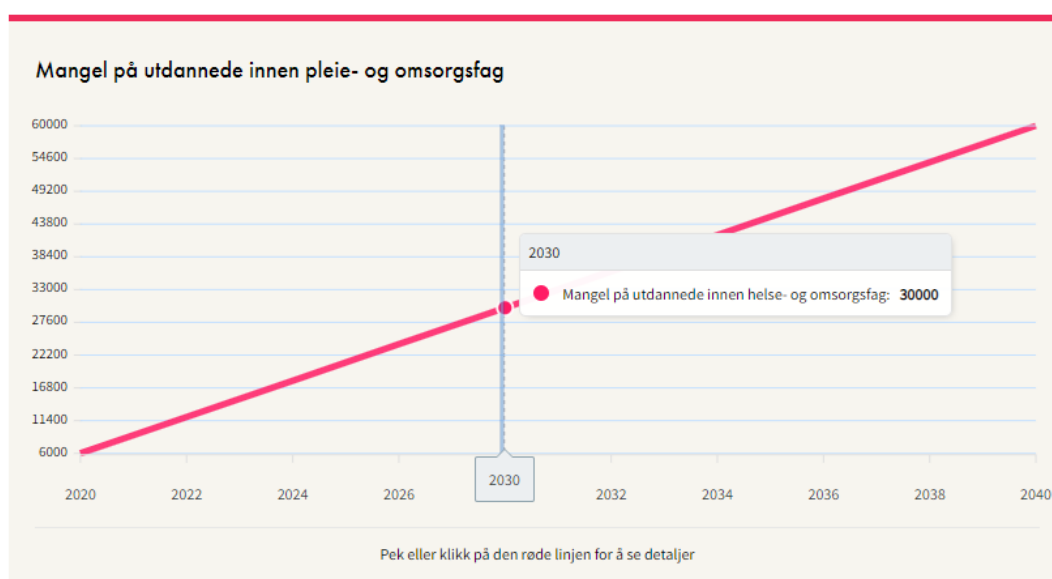
Tabellen nedenfor viser antall ansatte over en fireårsperiode, og at andelen menn og kvinner har holdt seg stabil over flere år. Antall inkluderer både faste ansatte og faste vikarer.

2019			2020			2021			2022		
M	K	Sum	M	K	Sum	M	K	Sum	M	K	Sum
61	182	243	52	175	227	61	211	272	56	204	260
25 %	75 %	100	23 %	77 %	100	22 %	78 %	100	22 %	78 %	100

Av 260 ansatte er 85 faglærte (33 prosent) og 118 ansatte har høyere utdanning (45 prosent). 57 ansatte er ufaglærte (22 prosent). Målet for Frosta kommune må være å øke andelen både på faglærte og andelen med høyere utdanning.

Færre til å ta vare på flere

I 2021 opplevde Frosta kommune en kraftig reduksjon i antallet søkere per stilling fra tidligere år. Fra 2021 til 2022 har det ikke endret seg betydelig. Antallet søkere på hver stilling ligger i gjennomsnitt på 7. Konkurransen om å sørge for forsvarlige tjenester blir enda hardere de neste tjue årene, så kampen om kompetanse og arbeidskraft tiltar.



Hvor finner vi alle dem vi har behov for i helse og omsorg? Fremskriver vi behovet for tjenester og tilgang på folk ut fra dagens situasjon vil vi få et betydelig gap. Kilde: SSB rapport 2020/41

I 2030 vil Norge totalt mangle 30 000 med utdanning innenfor helse. Frosta kommune må derfor forberede seg godt for å kunne levere forsvarlige tjenester i fremtiden.

En arbeidsgiverstrategi med tiltak som bidrar til å rekruttere, utvikle og beholde arbeidstakere vil være et steg i riktig retning. Flere tiltak er allerede igangsatt.

«Tid for handling»

«Tid for handling» NOU 2023:4, beskriver veldig godt kommunenes utfordringer for personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste. Hovedavtalen 01.01.2022 – 31.12.2023, del B § 1-4, beskriver målet med omstilling og utvikling:

§ 1-4 Omstilling og utvikling

Målsettingen med omstillings- og utviklingsarbeid er å gi innbyggerne best mulig service ved å oppnå høyest mulig kvalitet og forbedret faglig standard på tjenestene ved riktig bruk av økonomiske, menneskelige og politiske ressurser.

Det er partenes forutsetning at omstillings- og utviklingsarbeid tar utgangspunkt i virksomhetens behov for utvikling og skal medvirke til å gjøre offentlig virksomhet konkurransedyktig så vel faglig som økonomisk. Dette stiller krav til ledere på alle nivå om et særlig ansvar og til medarbeiderne om å ta et medansvar for videreutvikling av virksomheten.

Satsningen på heltidskultur – «Jakten på den gode vekten» ivaretar tiltak innen mange av de utfordringene som er beskrevet i NOU 2023:4.

Frosta kommune fikk høsten 2022 på plass en prosessleder for heltidskultur, hvor målet er å sikre fremtidig bærekraftig bemanningsplanlegging. Tjenestestyrt bemanningsplanlegging er nøkkelen som fremmer kontinuitet, og fagmiljøer 24/7 året rundt. Vi kaller det «Jakten på den gode vekten».

Kommunen må i fremtiden sikre at ansattbeholdningen har tilstrekkelig kompetanse og dekker bemanningsplanen. Det arbeides med kartlegging og organisering av tjenestene og oppgavedelingen, slik at vi sikrer at fagkompetanse blir brukt riktig. Etablerte arbeidstidsordninger utfordres, og dette skjer i godt samarbeid med partene lokalt på virksomhetene.

De ansatte må i større grad bidra til å dekke opp vakter på helg, noe som betyr å øke opp antall helgetimer. Det er ingen tvil om at Frosta kommune må prioritere, og også redusere mindre viktige, og til dels uønskede tjenester til innbyggerne.

V har en jobb å gjøre med å avklare forventningene fra innbyggerne til fremtidens helse- og omsorgstjenester, både når det gjelder omfang, kvalitet og utbredelse. Ifølge helsepersonellkommisjonen må alle involverte – ansatte, befolkningen og politikerne ha en felles erkjennelse av tjenestenes realistiske omfang og kvalitet.

Forventningsspraket må reduseres.

Hva er våre funn så langt?

1. Dagens bemanningsplaner speiler i liten grad dagens tjenestebehov.
2. Vi har utstrakt bruk av minimumsplanlegging.
3. Enhver endring i bemanningsbehovet utløser innleie, og evt. overtid/forskjøvet arbeidstid osv. Ikke minst kumulerer dette krav om økt fast stilling etter arbeidsmiljølovens § 14-4 a, uten at kommunen nødvendigvis får dekket sitt behov for kompetanse og bemanning på helg.
4. Arbeidsplaner bygges på de ansatte vi har, og det som de opplever som kulturelt akseptert,

Statistikken vår viser at ansatte i dag har for få helgetimer til å dekke bemanningen. Det betyr at ansattbeholdningen ikke jobber etter innbyggernes behov for tjenester.

Dette er utfordringer som det jobbes aktivt med i prosjektet, og de ansatte er involvert gjennom både sine tillitsvalgte, men også gjennom arbeidsgrupper på hver virksomhet.

En nylig gjennomført kartlegging blant våre ansatte viser at 37 av 39 vurderer å bli med på kvalitets-/langvakter hver 4. helg eller oftere. Dette er spennende tall og viser at våre ansatte er fleksible, løsningsorienterte og opptatt av «den gode vakten».

Fra «utenforskap» til «innenforskap»

I Frosta kommune vil det være interessant å se på samarbeidsformer med ulike aktører. Dette være seg utdanningsinstitusjoner, voksenopplæring, NAV og ikke minst alle de private bedriftene i kommunen. Det er liten tvil om at vi i langt større grad må bli mer proaktive i vår tilnærming til både de som i dag står utenfor ordinært arbeidsliv, men også overfor ungdom og familier som ønsker å etablere seg utenfor bynære områder. Her handler det om et samarbeid for å markedsføre kommunen på en måte som skaper både bo- og bli-lyst for å skape vekst.

«Menn i helse»

Frosta kommune har signert en samarbeidsavtale med Menn i helse. Dette er et nasjonalt rekrutteringsprosjekt hvor menn tilbys et komprimert og forutsigbart utdanningsløp mot fagbrev som helsefagarbeider. Menn i helse inngår i Kompetanseløft 2025 og er av Regjeringen ansett som et av de mest vellykkede satsningene for å rekruttere menn til helse- og velferdstjenestene. KS har prosjektansvaret for Menn i helse. Avtalen er en delavtale inngått mellom aktuelle kommuner, NAV Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og Menn i helse.

Kompetanseutvikling

Kommunen har gjennom flere år søkt om kompetanse- og innovasjonsmidler til Statsforvalteren i Trøndelag. Det er utarbeidet kompetanseplaner både innen oppvekst og velferdssektoren og tilskuddene vil utnyttes godt for å utvikle verdifull kompetanse hos våre ansatte. Dette vil bidra til at vi dekker kompetansebehovet i årene fremover.

Frosta kommune har fortsatt en del ufaglærte. Disse må oppfordres og motiveres til å gjennomføre kompetanseutvikling i tråd med kommunens behov. Kommunen har utviklet intensiver for dette gjennom lønnspolitiske retningslinjer, nettopp for å øke opp kompetansebeholdningen.

Kommunen har tegnet samarbeidsavtale med NAV Trøndelagsmodellen. Dette er et samarbeid med NAV og Trøndelag fylkeskommune som tilbyr et skreddersydd opplæringsløp frem mot et fagbrev. Dette er et tilbud til våre ansatte, men også til de som i dag står utenfor arbeidslivet. Per i dag har vi fire ansatte som deltar på opplæring mot fagbrev som helsefagarbeider. Det er tre ansatte som gjennom ordningen sikres fagbrev som renholdere.

Lønnsutvikling

Mellomoppgjøret for 2023 er akkurat i havn og sikret lønnsloft for alle kommunalt ansatte. En ramme på 5,4 prosent balanserer godt kommunens behov for å rekruttere og beholde ansatte med kompetanse, og det vi har økonomisk evne til å bære. KS har gjennom en oppmykning av Hovedtariffavtalen sikret at kommunen kan møte rekrutteringsutfordringer med høyere startlønn ved at nyutdannede sikres fire års lønnsansiennitet ved ansettelse. Endringer i ansiennitetsbestemmelsene og tilleggssansiennitet ved særskilte

rekrutteringsutfordringer, bidrar til at kommunen kan være konkurransedyktige ved ansettelser av etterspurt kompetanse.

Det er enighet om lokale forhandlinger i 2024. Kommunen vil benytte tiden godt med å revidere lønnspolitiske retningslinjer og kartlegge lokale rekrutterings- og beholdeutfordringer sammen med partene.

HMS og nærvær

Kommunen skal gjennom godt partssamarbeid arbeide videre med å fremme trivsel og helse i alle våre virksomheter. Dette må vi gjøre for å hindre utviklingen av uføreandelen og tidlig pensjonering.

Oppfølging av KS 10 faktor – medarbeiderundersøkelsen er ett av tiltakene som må gis prioritet, slik at de ansatte opplever å bli sett, hørt og verdsatt.

Vi skal gjennom samhandling med både NAV arbeidslivssenter, kommunens bedriftshelsetjeneste, arbeidsmiljøutvalget og vår egen vernetjeneste fortsette arbeidet med å skape attraktive og helsefremmende arbeidsplasser.

Direkte eller indirekte knyttet til overgrepssaken, er kommunens inntrykk og tilbakemelding fra NAV sier oss noe om at risikoen for økte antall sykmeldinger framover er høy. Dette gjelder både innbyggere og ansatte som står i fare for å bli delvis sykemeldt og helt sykemeldt. Det er også grunn til å tro at det vil komme økte antall på forlengelser rundt arbeidsavklarings saker. Innbyggere som allerede er i kontakt med NAV ser ut til å få nye helseutfordringer, og det ser ut til at det må regnes med at det blir behov for nye behandlinger.

Videre har kommunen og NAV inntrykk av at flere har behov for, og rett på, lavterskel samtaler. Det er økende ønske om at tilbudet gis fysisk på Frosta. De utsatte har tilbud om samtaler med Nok.Trøndelag, Rask psykisk helsehjelp gjennom samarbeidsavtale med Levanger kommune, DPS Stjørdal og fastlegene. Det er også inngått avtale med Trondheim kommune som skal bistå oss med et samtaletilbud på Frosta. NAV melder om at flere brukere har gitt tilbakemeldinger i møter og samtaler om at saken påvirker dem veldig. Mange uttrykker at overgrepssaken vanskeliggjør framgang mot arbeidsrettet aktivitet og tilbakeføring til arbeid hos den enkeltes arbeidsgiver. Det er også grunn til å tro at rettsaken vil påvirke og forlenge oppfølgingsløpene i tillegg til at nye saker forventes å komme til NAV.

Lederutvikling

Bedre ledelse og bedre koordinering var målet med ny organisering i 2020/2021. Høsten 2021 startet vi lederutviklingsprogrammet «Ledelse i 100, på 1-2-3», hvor opplæringsplan for perioden 2012-2023 ble utarbeidet og forankret i utvidet ledergruppe. Administrativt delegeringsreglement kom på plass våren 2023, og ble gjennomgått på samling med utvidet ledergruppe i slutten av april. Dette er med og legger et godt grunnlag for å nå målet om bedre ledelse og koordinering.

De ulike tiltakene i opplæringsplanen har vært gjennomført med både hjelp fra både interne og eksterne ressurser. Der hvor vi har brukt ekstern bistand, har kommunen søkt og fått innvilget OU midler fra KS til opplæring.

Opplæringsplanen er under stadig utvikling og vi opplever at vi har kommet til et punkt hvor vi må bli mer tydelig på hvordan ledelse i Frosta kommune skal se ut i fremtiden. Dette skal utarbeides sammen med utvidet ledergruppe og med ekstern bistand.

Digitalisering og IT sikkerhet

Frosta kommune har inngått IKT – samarbeid med Værnesregionen. Værnesregionen IT(VARIT) er et interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 20 hvor Stjørdal kommune er vertskommune. De øvrige kommunene er Selbu Tydal, Meråker og Frosta.

VARIT følger regjeringens og KS sin IKT - strategi. Her omtales både IKT- infrastruktur, informasjonssikkerhet, velferdsteknologi, læringsteknologi i undervisningen, bruk av skytjenester, universell utforming, bruk av fellesløsninger og sammenhengende tjenester med brukeren i sentrum. Bruk av Grønn IKT ivaretas stort sett gjennom anbudsrunder og offentlige innkjøp.

VARIT har beskrevet at det skal gjennomføres ytterligere digitaliseringstiltak for kommunene gjennom 2023, noe som blant annet vil føre til:

- Nye tjenester for eksterne brukere
- Økt bruk av nettbaserte selvbetjeningsløsninger for eksterne brukere
- Omlegging og forenkling av arbeidsrutiner
- Ansatte får endrede arbeidsoppgaver i kommunen
- Mer robust og sikker IKT – infrastruktur
- Økt kvalitet på tjenester for eksterne brukere

Frosta kommune må imidlertid selv ta mer ansvar for digitalisering av våre tjenester, gjennom å sette dette på agendaen i eksisterende fagråd i regionen, men også gjennom egne planer og styringsdokumenter.

Kommunen må i tiden fremover øke bruken av velferdsteknologi, både for at innbyggerne skal bo hjemme lengre, og for at våre ansatte med fagkompetanse må prioritere sin tid til de som trenger det mest. Værnes Respons har vært et vellykket digitaliseringsprosjekt for regionen. Værnes Respons er et interkommunalt samarbeid for mottak og behandling av varsler fra trygghetsalarmer og annen helseteknologi. Frosta kommune må benytte muligheten til å kople på flere tjenester til Værnes Respons, som for eksempel medisindispensere og lokaliseringsteknologi (GPS).

IT sikkerhet er både et regionalt og lokalt ansvar. Spesielt utsatt er kommunal infrastruktur som vann og avløp.

Frosta kommune har i dag tiltak for å bistå brukere med svak digital kompetanse. Blant annet tilbys papirutgave som alternativ til informasjon fra nettside, annonsering i lokal media, spørre/søknadsskjema på papir som alternativ til digitale tjenester og tilbud om fysisk

veiledning i kommunens servicetorg. Det er også satt i gang opplæringstilbud fra Frivilligsentralen for å styrke digitale ferdigheter hos innbyggerne.

Kommune- og helsehus

Sentralt i arbeidet med kommunens samfunnsplan og sentrumsplanen er Frostasamfunnet sin ønskede utvikling. Det ble i 2017 gjennomført en tilstandsrapport på eksisterende kommunehus, rapporten konkluderte med at dagens hus ikke stiller krav til tjenesteproduksjon, arbeidsmiljø og samhandling er oppfylt.

Visjonen for å bygge nytt kommune- og helsehus er.

- løfte blikket og se mot **fremtidsrettede løsninger**.
- lage et tilbud som innbyggere i Frosta kommune **ønsker å være en del av**.
- **utvikle kommuneadministrasjonen** med de ressursene som finnes til rådighet og de ressursene som er ønskelig å få tilført, i den geografien vi er plassert i.
- **oppdatere kompetansen** vi trenger for å skape tjenestetilbud som er uavhengig av folketallsutviklingen.
- **utvikle kommuneorganisasjon** hvor vi kontinuerlig forbedrer kvaliteten gjennom sterkt profesjonsfellesskap og i samarbeid med andre små kommuner.
- gi **gode tilbud** uansett hvilke samfunnsendringer Frostasamfunnet må tilpasse seg.

Når det gjelder bygningsmessig og teknisk oppgradering så vil det kreve en ombygging som tilsvarer nybygg. I tillegg så må tiltenkt etterbruk sees opp mot geometrien i eksisterende bygningsmasse som legger sterke føringer på hvordan tjenestene kan organiseres fremtidig og behovet for en ny planløsning som gjør at bygg og organisasjon går hånd i hånd. Det er tidligere utarbeidet «Mulighetsstudie Frosta rådhus 25.10.2021 som viser fem ulike alternativer for å få et nytt kommunehus på plass, i henhold til dagens krav og for å gi et forsvarlig arbeidsmiljø for kommunenes ansatte.

Frosta kommune som arbeidsgiver må ha en løsning som sikrer dagens krav til bygningsmasse og tekniske anlegg, men også en løsning som sikrer at Frosta kommune som arbeidsgiver kan tilby en attraktiv arbeidsplass med et forsvarlig arbeidsmiljø. Det er også viktig å påpeke at det gått fem år siden tilstandsrapporten ble utarbeidet, og det betyr ytterligere fem år av manglende vedlikehold og utviklingsarbeid, og det er en overhengende risiko at det vil komme pålegg fra Arbeidstilsynet for eksempel i forhold til store avvik med hensyn til inn klima.

I utredningen «Fremtidens omsorgstjenester» har Ambia i sin rapport beskrevet Frosta kommunes situasjon i forhold til dagens helse- og omsorgstjenester, og tegnet et bilde av framtidsutfordringene kommunen vil stå overfor frem mot 2030-2040. Fokuset for Ambias gjennomgang var fremtidige behov, og bærekraft for disse tjenestene i Frosta. Ambia anbefaler at resultatene i rapporten bør diskuteres med henblikk på hvordan alle i kommunen kan bidra til fortsatt bærekraftige tjenester, i dag og i framtid og at alle må arbeide med å utvikle og innrette tjenestene slik at de er bærekraftige, både faglig og økonomisk.

Det er en nødvendig og unik mulighet til å innarbeide en del av resultatene fra denne rapporten i utbyggingskonseptet for nytt kommune- og helsehus. Med en samlokalisering vil man få til både areal-, driftseffektive og økonomiske løsninger.

Den videre utredningen i prosjektet har følgende fire alternativ til utredning.

1. Kommune- og helsehus med kombinasjonsbibliotek og botilbud for barn og unge
2. Kommune- og helsehus med kombinasjonsbibliotek uten botilbud for barn og unge
3. Kommune- og helsehus uten kombinasjonsbibliotek og uten botilbud for barn og unge
4. Kommune- og helsehus uten kombinasjonsbibliotek, men med botilbud for barn og unge

Kommunestyret vedtok desember 2021 alternativet nytt bygg på eksisterende tomt, men har i etterkant presisert at det også ønskes mer detaljert utredning av ombruk/gjenbruk av deler/hele av eksisterende bygg. Det ble i mai 2023 gjennomført ombruk- og miljøkartlegging. Kartleggingen skal bidra med innsikt slik at grunnlaget for å kunne ta en miljøbasert beslutning om veien videre for kommunehuset er til stede.

Det legges opp til en arkitektkonkurranse høsten 2023, med valg av utbyggingskonsept tas i løpet av første kvartal 2024. Videre så legges det opp til en endelig investeringsbeslutning i forbindelse med budsjett- og økonomiplan desember 2023.

5. Politiske organer

Ombudsrollen og styringsrollen utgjør forskjellige sider av folkevalgtes oppgaver som representanter for befolkningen. Disse oppgavene er godt beskrevet på www.regjeringen.no, under lokaldemokratiet.

Politisk sekretariat er administrasjonen for kommunens politiske nivå, som består av kommunestyre, formannskap og en rekke råd og utvalg. Sekretariatet legger forholdene best mulig til rette for arbeidet i kommunens politiske organer når det gjelder forberedelse, gjennomføring og etterarbeid.

Videre sørger politisk sekretariat i staben for at de folkevalgte får de arbeidsbetingelser og den godtgjørelse de har krav på, og gir råd, veiledning og informasjon til folkevalgte, administrasjon, presse og publikum.

I 2022 ble det innført ny møtemodul FirstAgenda. Dette ble innført som en følge av bytte av sak- og arkivsystem. Arbeidet har vært krevende for sekretariatet, men vil gi de folkevalgte en enkel og forbedret møteprosess både før, under og etter møter, gjennom en heldigital møteløsning.

Høsten 2023 gjennomføres kommune- og fylkestingsvalg og forberedelsene er godt i gang. Det legges en egen plan for folkevalgtopplæringen, som starter opp etter høstens valg i 2023, og fortsetter inn i 2024. Utvidet ledergruppe deltar inn i deler av folkevalgtopplæringen.

6. Folkehelse

FOLKEHELSEPROFIL 2023

Frosta



Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Også andre informasjonskilder må benyttes i oversiktsarbeidet, se figuren nedenfor.

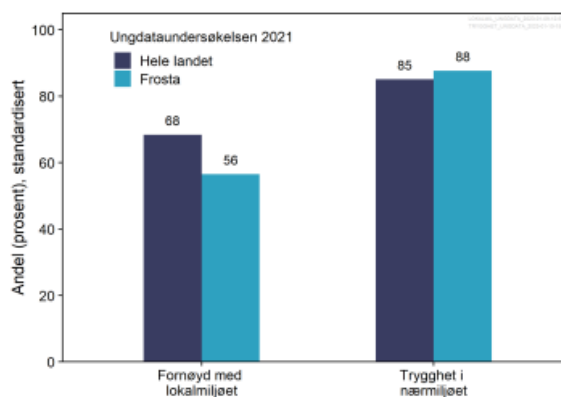


Statistikken er hentet fra Kommunehelse statistikkbank per februar 2023.

Folkehelseinstituttet (FHI) kommer hvert år ut med folkehelseprofiler for kommunene. Årets folkehelseprofil viser tall som skal gi kommunen et kunnskapsgrunnlag for videre arbeid. For oss er dette nyttig og viktig inn i planarbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, for videre å kunne planlegge samfunnsutviklingen hos oss.

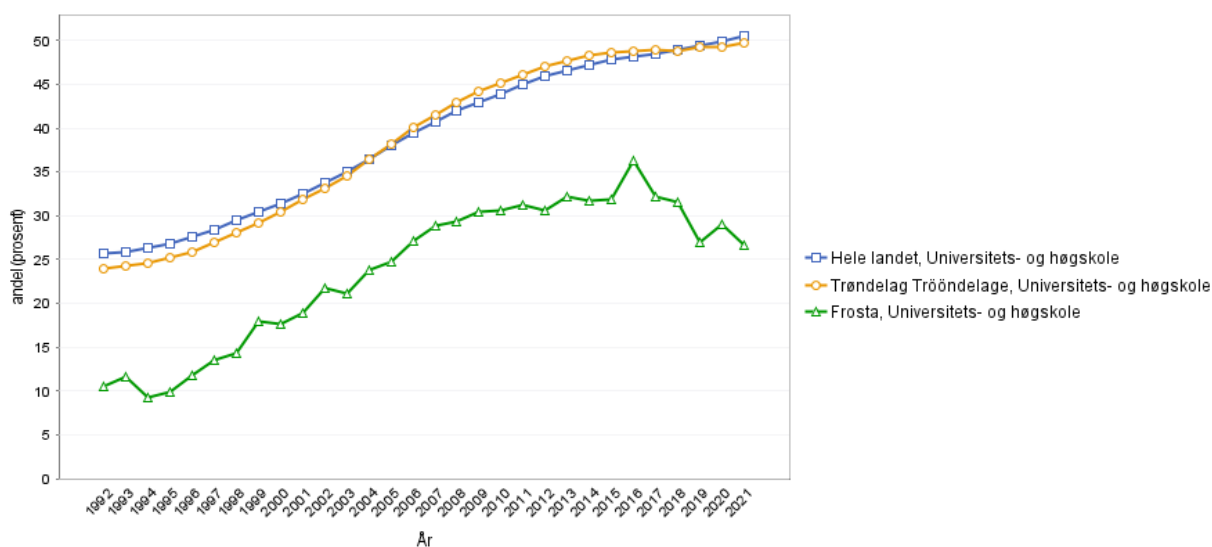
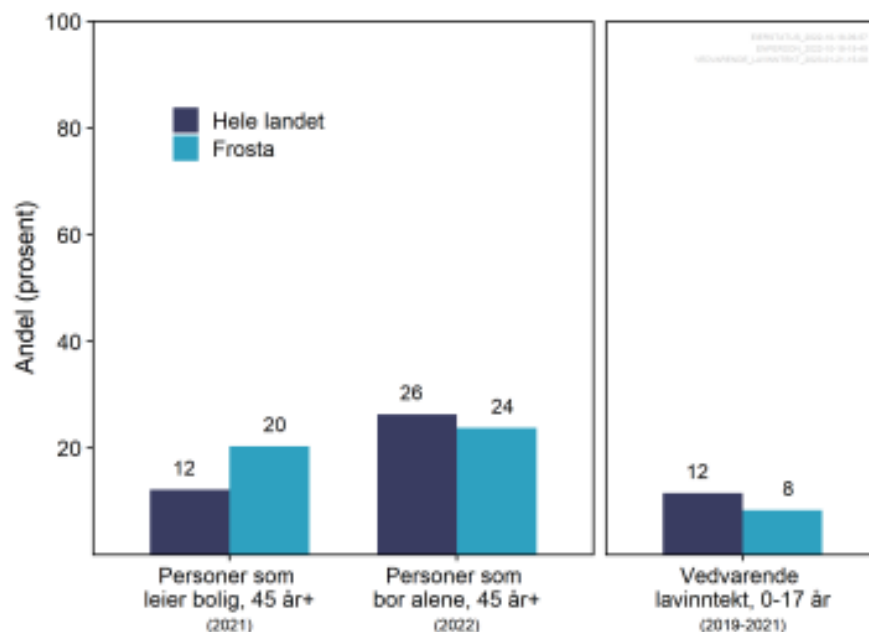
Andel **ungdomsskoleelever som er fornøyde med lokalmiljøet** ligger lavere sammenlignet med hele landet, og andel ungdomsskoleelever som opplever å føle seg trygge i nærmiljøet ligger over landet ellers.

Figur 3. Andel ungdomsskoleelever som er fornøyde med lokalmiljøet og andel som føler seg trygge i nærmiljøet (Ungdata).



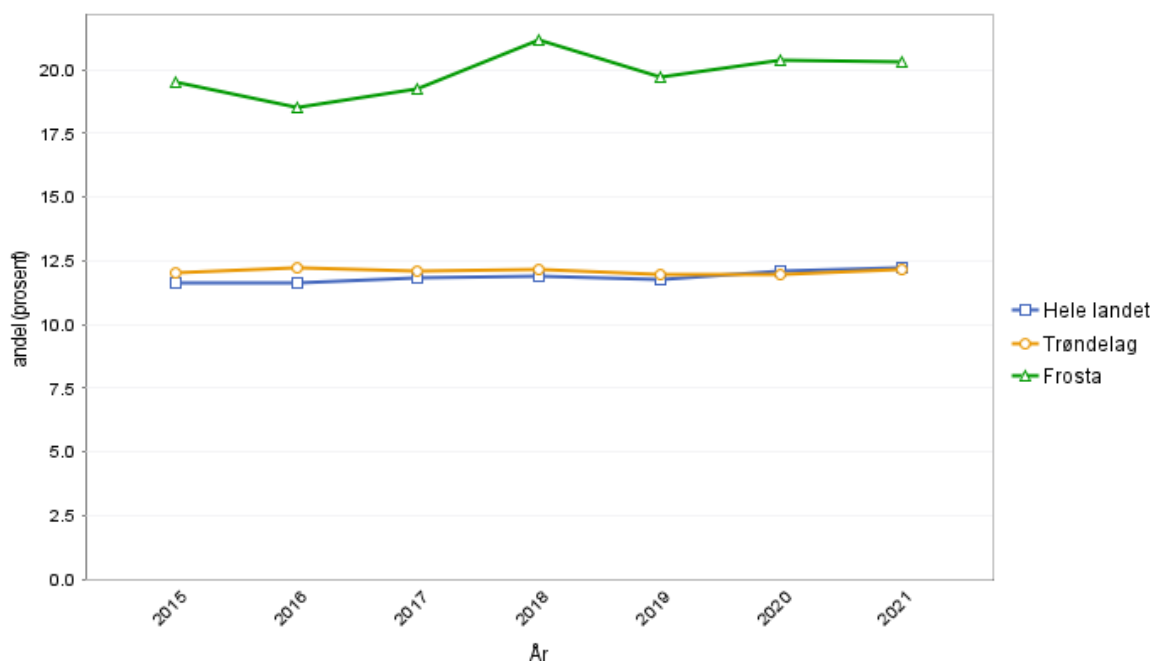
Andel innbyggere som leier bolig ligger høyere enn landet ellers, innbyggere som bor alene ligger lavere enn landet ellers, og andel barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt ligger lavere enn landet.

Figur 4. Andel som leier bolig, andel som bor alene og andel barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt (SSB).



Grafen over viser **utdanningsnivået** for befolkningen i alder 30-39 år. Den grønne linja er våre innbyggere, og viser utdanningsnivå for universitet og høyskolenivå. Forskning viser at innbyggernes utdanningsnivå kan henge sammen med risikoer for utenforskap. Med den inngangen vil dette være et viktig kunnskapsgrunnlag for videre arbeid med kommuneplanens samfunnsdel.

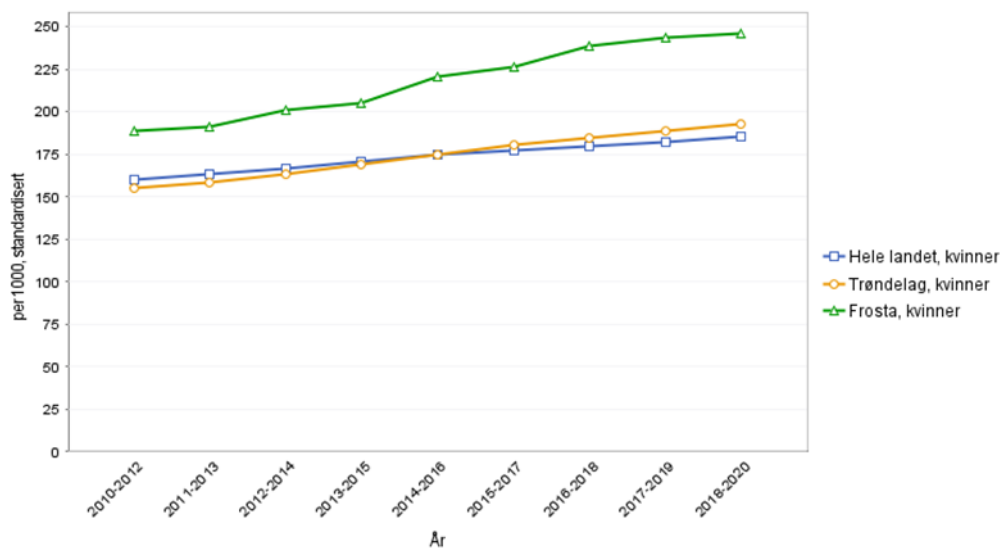
Barn og unges utdanningsnivå kan henge sammen med faglig og sosial mestring av livet og hverdagen. Det å ha tro på egen fremtid er viktig for den enkelte innbygger og samfunnet rundt. Mestring, støtte og oppfølging skjer fra fødsel til død, og alle innbyggere trenger å bli sett av andre rundt seg.



Grafen viser **eierstatus bolig for innbyggere over 45 år**. Den grønne linja viser andel av våre innbyggere over 45 år som leier bolig, og lilla og blå linje viser Trøndelag og landet ellers.

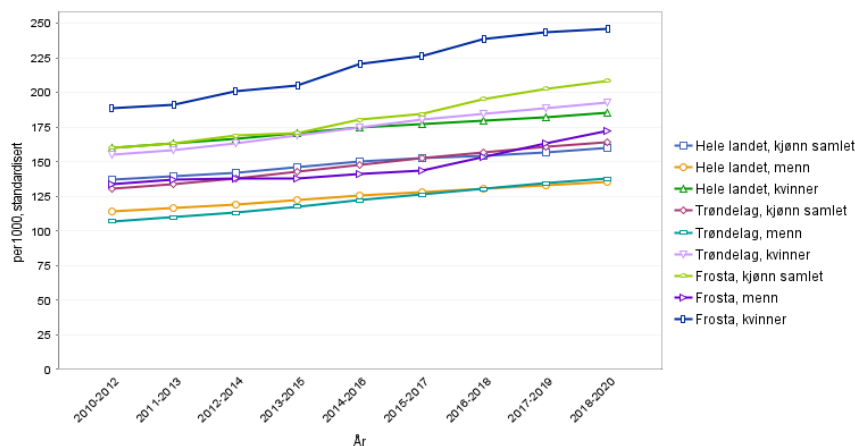
Et stabilt bomiljø gir trygghet og mulighet for å knytte kontakt og delta aktivt i nærmiljøet. Forhold som kan ha betydning for stabiliteten i et bomiljø er befolknings sammensetning, andel som leier bolig, variasjon i boligtyper, fysiske og sosiale miljøfaktorer og hvor attraktivt området er. I Norge eier de fleste sin egen bolig, men andelen varierer mellom ulike grupper av befolkningen. Det er for eksempel en lavere andel boligeiere blant familier med lav inntekt og i innvandrerbefolkningen enn blant andre grupper. Leietakere flytter oftere enn boligeiere, og mye utleie reduserer stabiliteten i bomiljøene.

Kommunen kan legge til rette for egnede boliger og helsefremmende bomiljøer gjennom sin rolle som tomteeier og tjenesteyter, og gjennom en overordnet og langsiktig samfunns- og arealplanlegging. Oversikt over befolknings sammensetning, boligsammensetning, boligmarked og behov for ulike type boliger, er et viktig utgangspunkt for at kommunen, gjennom sin samfunns- og arealplanlegging, kan møte alle innbyggernes boligbehov. For mange vil det være utfordrende å skaffe seg og beholde en egnet bolig på grunn av økonomiske forhold. Det finnes ulike ordninger som kommunen kan formidle til innbyggerne. Bostøtte og startlån til å kjøpe bolig, tilpasse boligen eller refinansiere boligen er eksempler på slike ordninger. Disse ordningene kan for eksempel bidra til at en barnefamilie kan få en stabil og trygg bolig, eller at en person med nedsatt funksjonsevne får mulighet til å tilpasse boligen sin

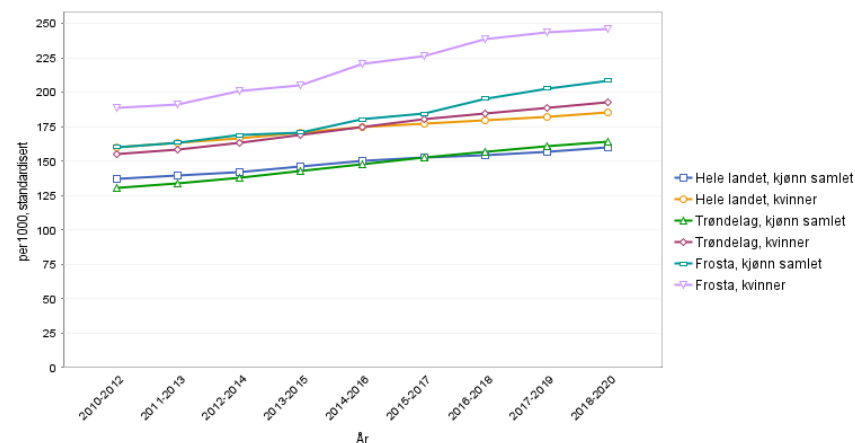


Grafen til venstre viser **psykiske symptomer og lidelser**. Den grønne linja viser våre kvinnelige innbyggere, sammenlignet med Trøndelag og landet da også for kvinner. Tallene ligger

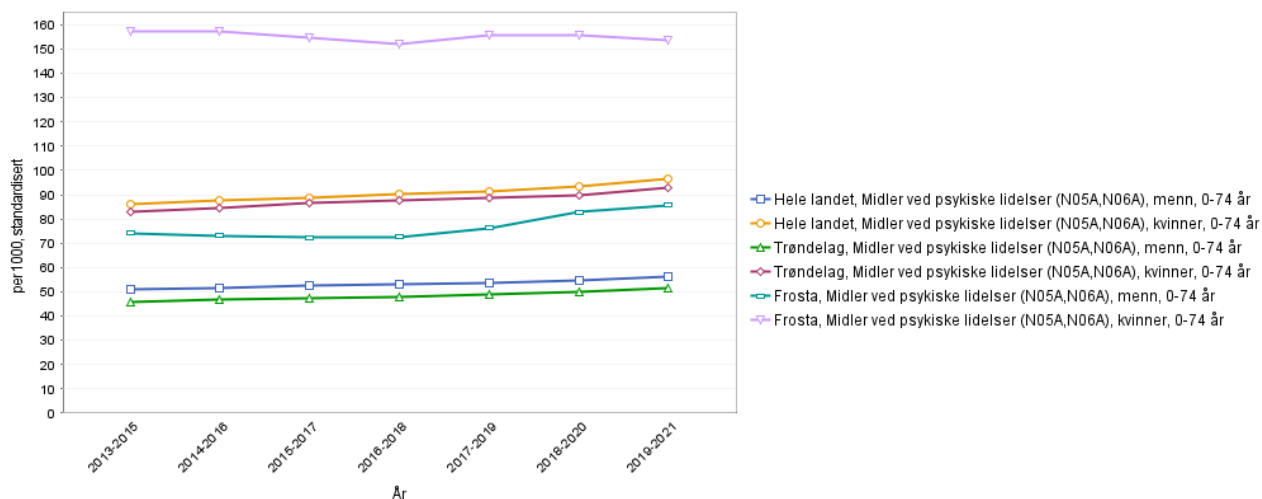
betydelig over Trøndelag og landets ellers, og gir et viktig bilde av innbyggernes folkehelse.



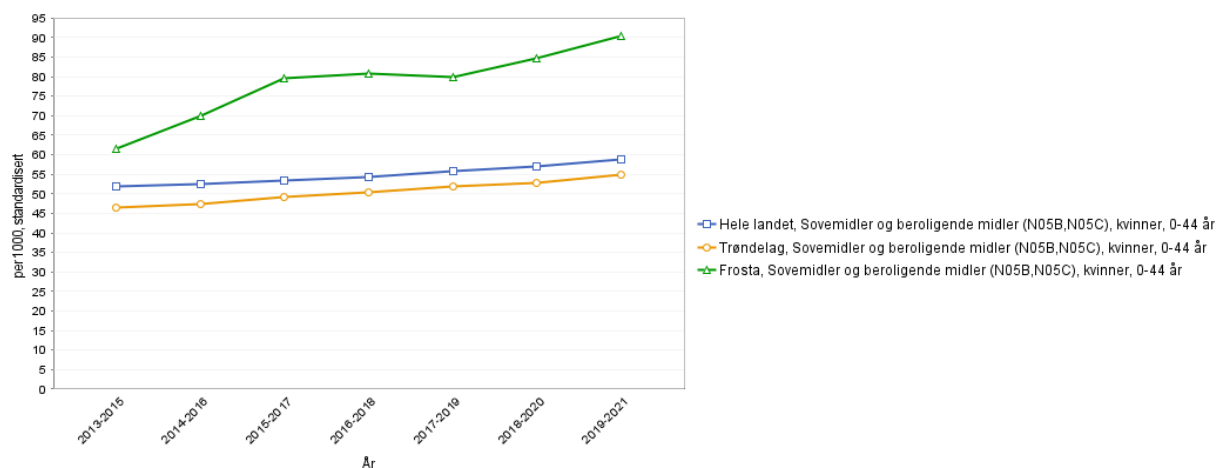
Grafen viser **brukere av primærhelsetjenesten med psykiske symptomer og lidelser i alder 0-74 år**. Den øverst mørkeblå streken viser kvinner i Frosta kommune. Videre ligger en rekke grafer som viser landet ellers, Trøndelag og både kjønn samlet, utdrag menn og kvinner.



Grafen viser samme som grafen over, men nå med utdrag samlet kjønn og kvinner. Den øverste lilla viser kvinner på Frosta med **psykiske symptomer og lidelser**.



Grafen over viser **legemiddelbrukere knyttet til midler ved psykiske lidelser for kvinner og menn i alder 0-74 år**. Den høyeste lilla linja viser kvinner på Frosta som er legemiddelbrukere knyttet til psykiske lidelser i alder 0-74 år. Andelen menn på Frosta ligger under andel kvinner landet ellers og Trøndelag.



Grafen over viser **legemiddelbrukere knyttet til midler som sovemedisin og beroligende midler**. Den øverste grønne linjen viser kvinner på Frosta i alderen 0-44 år.

En oppsummerende refleksjon rundt kunnskapsgrunnlaget kan være at det er grunn til å gå videre for å se om vi finner sammenhenger og mulige årsaksforklaringer. Kommunen kan i neste omgang arbeide langsiktig med dette gjennom samfunnsplanlegging og tiltak slik at vi styrker folkehelsearbeidet med mål om å bedre den psykiske helsen til innbyggerne og skape nedgang i medisiner som sovemidler og medisiner ved psykiske symptomer og lidelser. Det vil også kunne være interessant, i samfunnsøymed og folkehelse, og se om dette kan ha sammenhenger mot utenforskap og risikoer for økt utenforskap blant befolkningen. Gjennom et slikt mulig arbeid vil vi kunne arbeide forebyggende fremover og snu trender og dermed bidra til en utvikling innen folkehelse som samfunnet ønsker å snu.

FOLKEHELSEPROFIL 2023

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I KommuneHelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt mer informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▭ De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Frosta
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	19,7	20,1	20,4	prosent	●
	2 Andel over 80 år	6,4	4,5	4,4	prosent	○
	3 Andel 80 år+, framskrevet til 2040	10	8,3	8,2	prosent	○
	4 Personer som bor alene, 45 år +	23,8	25,7	26,3	prosent	○
	5 Befolkningsvekst	-0,038	0,64	0,63	prosent	○
Oppvekst og levekår	6 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	74	83	81	prosent	●
	7 Vedvarende lav inntekt, 0-17 år	8,4	9,2	12	prosent	●
	8 Inntektsulikhet, P90/P10	2,5	2,6	2,8	-	○
	9 Barn av enslige forsørgere	14,4	14,9	14,7	prosent	●
	10 Unge som står utenfor, 15-29 år	12,7	9,2	9,5	prosent (a,k)	●
	11 Leier bolig, 45 år +	20,3	12,1	12,2	prosent	●
	12 Bor trangt, 0-17 år	10	16	18	prosent	●
	13 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	25	25	23	prosent (k)	●
	14 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	22	25	24	prosent (k)	●
	15 Gjennomføring i vdg. opplæring	85	79	79	prosent (k)	●
16 Høy tilfredshet med livet, Ungd. 2021	39	48	49	prosent (a,k)	●	
Miljø, alder og utførelse	17 Drikkevann, hygienisk og stabilt	100,0	88,4	90,7	prosent	●
	18 Luftkvalitet, finkornet svevestøv	2,4	3,8	4,8	µg/m³	●
	19 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2021	88	86	85	prosent (a,k)	●
	20 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2021	79	62	60	prosent (a,k)	●
	21 Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2021	56	68	68	prosent (a,k)	●
	22 Fornøyd med treffsteder, Ungd. 2021	62	48	46	prosent (a,k)	●
	23 Ensomhet, Ungdata 2021	26	24	25	prosent (a,k)	●
Helse-relatert atferd	24 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	39	25	27	prosent (k)	●
	25 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2021	44	49	49	prosent (a,k)	●
	26 Røyking, kvinner	-	2	2,8	prosent (a)	●
Helsestatus	27 Forventet levealder, menn	81,1	80,5	80,1	år	●
	28 Forventet levealder, kvinner	84,8	84,1	83,9	år	●
	29 Utd.forskjeller i forventet levealder	-	4,9	5,1	år	●
	30 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	208	164	160	per 1000 (a,k)	●
	31 Overvekt og fedme, 17 år	28	23	22	prosent (k)	●
	32 Hjerte- og karsykdom	12,1	16,6	17,2	per 1000 (a,k)	○
	33 Antibiotikabruk, resepter	254	257	262	per 1000 (a,k)	○
	34 Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	96,1	97,6	97,3	prosent	●

7. Overordnet for oppvekst og velferd



Er læringsmiljøprosjektet svaret på fremtidens utfordringer?

Mål for deltagelse:

Overordnet mål for vår deltagelse i læringsmiljøprosjektet er å fremme et trygt og godt barnehage- og skolemiljø uten mistriivsel og krenkelsers som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

- Å forebygge og stoppe mobbing
- Klasseledelse
- Hvordan utvikle et positivt klassemiljø
- Skoleutvikling

Et av delmålene er å avdekke og stoppe mobbing. Det forebyggende arbeidet vil blant annet gjelde fagstoff om vennskap og leik, og hvordan etablere gode relasjoner til barn og mellom barn. Barnehagene og skolen får bistand til å utvikle hensiktsmessige strukturer, normer og regler som skal gjelde for barnehagene og skolen. Involvering av barn og foreldre i barnehagene og skolens arbeid med å forebygge mobbing og skape inkluderende læringsmiljø er vesentlig i arbeidet.

Andre delmål er å sammen skape bedre barnehage- og skolemiljø for barn og elever. Trivsel påvirker mestring sosialt og faglig. Dermed vil målet være økte resultater både innen trivsel i hverdagen, mestring av livet, inkludering og fellesskap, lavere antall spesialundervisning og økte læringsresultater på nasjonale prøver, grunnskolepoeng og eksamen.

Hvorfor deltar vi?

Forskning viser at forekomsten av mobbing har vært relativt stabil i flere år, men til tross for lang tids søkelys på antimobbearbeid både nasjonalt og lokalt, forekommer det fortsatt mobbing og andre typer krenkelsers, også på Frosta. I tillegg kjenner vi til forskning som kobler trivsel, inkludering, mestring og fellesskap tettere sammen. Barn og elevers trivsel i hverdagen påvirker deres mestring, sosialt og faglig. Dette henger tett sammen, og vil gi gevinster for begge områdene.

Nasjonale sektormål for barnehagen er:

- Alle har et godt og inkluderende leke- og læringsmiljø
- Barn som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
- De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle har god tilgang til relevante tilbud av høy kvalitet

Nasjonale sektormål for grunnsopplæringen er:

- Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø
- Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
- De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle lykkes i opplæringen og utdanningen

Hvordan jobber vi?

I utviklingsarbeidet får barnehagene, skolen og kommunen veiledning av et team fra Læringsmiljøsentret og Utdanningsdirektoratet, som er erfarne fagfolk fra barnehage og skole.

Veiledningen tar utgangspunkt i våre lokale behov og utfordringer. Våre ansatte samles til faglig påfyll og erfaringsdeling på nasjonale og lokale fagdager hvert semester. Fagdagene følges opp med veiledning og mellomarbeid i hver barnehage og skole. Veiledningen varer i to skoleår (2022-2023 og 2023-2024).

Mellom fagsamlingene har ansatte hatt arbeidsoppgaver som har blitt utført på hver enkelt arbeidsplass. I tillegg har Læringsmiljøprosjektet vært tema på foreldremøter og i annet foreldre -samarbeid. Samarbeidsutvalgene på barnehage og skole har kontinuerlig vært informert om arbeidet som har pågått.

Utviklingsarbeidet har gitt ansatte muligheten til å reflektere og veilede hverandre, i egen virksomhet og på tvers. Dette bygger samhold og bedre praksis i hverdagen. Utviklingsarbeidet har utviklet holdningene våre og ferdighetene våre, og ansatte gir uttrykk for at arbeidet er nyttig, utviklende og motiverende. Å få felles faglig påfyll i hverdagen skaper en kompetanseutvikling hvor en har felles mål og går i samme retning. Vi blir sterkere sammen!

Å få delta i ulike utviklingsarbeid gjør noe med ansatte som en gruppe. I forlengelsen av dette har personalet i barnehagene blitt bedre på å snakke mer fordypende faglig om hvordan en arbeider i hverdagene til andre ansatte og foresatte.

Deltakerne jobber med temaer som hvordan man kan fremme og utvikle et trygt og godt barnehage- og skolemiljø, hvordan man kan forebygge, avdekke og håndtere mistriivsel og krenkelser. Regelverkskompetanse, organisasjonsutvikling, ledelse og positive barnehage- og skolekulturer er også viktig tematikk.

Involvering av barn, elever og foreldre er avgjørende for å lykkes i arbeidet med et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. PPT er en aktiv del av prosjektet og deltar sammen med barnehagene og skolene.

Læringsmiljøprosjektet pulje 6



Våren 2023 arbeider vi med fase 2, gjennom tema fremme og forebygge. Barnehage og skole følger de samme fasene, og har noen fagdager sammen og noen fagdager hver for seg. Veiledningene gis til

arbeidsgruppene på virksomhetsnivå.

Hvordan er våre læringsresultat faglig og sosialt?

Kvalitetsmeldingen «Eier melder, deg forteller» inneholder mye tall og statistikk, som må omsettes til data og ny praksis for å gi mening. På den måten har vi en dataorientert barnehage og skole, og på den måten jobber vi med dataliteracy. Et forsøk på oppsummering eller utvalg, vil alltid ha sine ulemper. Derfor må oppsummeringen leses og forstås i sammenheng med tallene direkte og fortellingene fra virksomhetene.

Skolebidragskalkulatoren setter resultater fra nasjonale prøver og eksamen inn i en lokal kontekst, hvor det blir justert for familiebakgrunn. På den måten kan vi se tallene fra nasjonale prøver isolert, og vi kan se de i lokal kontekst. I vår lokale kontekst viser tallene at for barnetrinnet har skolen et lavere skolebidrag enn forventet og for ungdomstrinnet viser tallene at skolen har et høyere skolebidrag enn forventet. Dog skal det sies at årene vi ser på er ulike, siden det ikke har vært eksamen de siste skoleårene grunnet covid.

Gjennom læringsmiljøprosjektet utvikler vi ansattes holdninger og ferdigheter, vi øver på utviklingsarbeid og skaper ny praksis. Vi kan stadig bli bedre, og det å bli bedre sammen med andre, gir en stor gevinst og sterk kraft. Gjennom trivsel øker de faglige resultatene. Gjennom trivsel kan vi ta ut vårt potensiale. Gjennom trivsel bidrar vi inn til klassemiljø, læringsmiljø, fellesskap og fremtid.

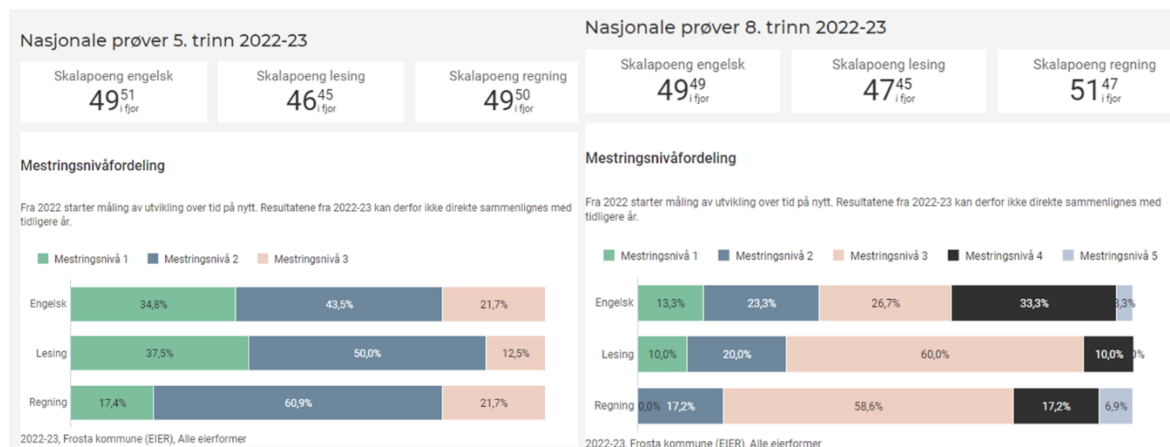
Læringsresultatene hentet fra nasjonale prøver og grunnskolepoeng viser at resultatene er lavere enn forventet. Om vi ser resultatene mot skolebidragsindikatoren justeres tallene noe. I kvalitetsmeldingen «Eier melder, deg fortelle» forklares tallene ytterligere.

Ungdomslosen følger opp mellom 20 og 30 ungdommer våren 2023, hvor ungdommene har ulike behov for oppfølging. Våren 2023 følger ungdomslosen 25 % av elevene på 10. trinn i overgangen til videregående. Dette er ungdommer som har behov for tett oppfølging og som har risiko for å falle utenfor skole. Forskning viser at overganger er sårbare faser for mange, og arbeidet som ungdomslosen gjør sammen med sine samarbeidsparter kan i mange tilfeller være vesentlig for at overgangen blir god og ungdommene starter og fullfører skoleløpet.

En av skolen og kommunens største oppdrag er å bryte sosiale mønster og sosial arv. Vi har statistikk som viser at innbyggerne våre ligger betydelig under Trøndelag og landet ellers når det kommer til utdanningsnivå. Skolen har bidra til at alle barn og unge gis de aller beste muligheter til å utvikle og utnytte egne ressurser. Målet er å utvikle elever som blir bidragsyttere til samfunnet som voksne og ikke stønadsmottakere. God skolegang er forebyggende for utenforskap som voksen. Uansett om lokal kontekst i statistikksammenheng forventer mindre av våre skolerresultater, vil det frarådes å senke ambisjonene av den grunn på vegne av våre elever. De skal gis de samme mulighetene som andre ungdommer ellers i landet.

Skolefravær er en annen risikofaktor for utenforskap. Fravær i seg selv er en forsterkende faktor. Jo lenger du blir borte fra skolen, jo verre er det å komme tilbake. Når en er borte over tid, faller en utenfor den sosiale tilhørigheten i klassen og på skolen. I tillegg mister eleven mer og mer kontakt med nære venner. Skolearbeidet blir ikke gjort, og eleven kan oppleve en rekke negative bekræftelser på egen utilstrekkelighet.

Skoleåret 2022-2023 har Frosta skole totalt 20 elever som blir fulgt opp basert på kriteriene for bekymringsfullt fravær. Tiltakene som blir iverksatt rundt eleven har et 24-timersperspektiv og kan involvere hjem, fritid og skole.





Oppvekstbarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I [Kommunehelsestatistikkbank](#) finnes flere indikatorer og utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en utfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Frosta
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	19,7	20,1	20,4	prosent	
	2 Innvand. og norskf. med innv. foreldre	11,7	13,7	19,8	prosent	
Levekår	3 Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	8,4	9,2	12	prosent	
	4 Barn i familier som mottar sosialhjelp	4	5,7	5,7	prosent	
	5 Bor trangt, 0-17 år	10	16	18	prosent	
	6 Barn av enslige forsørgere	14,4	14,9	14,7	prosent	
	7 Barn med barnevernstiltak, 0-17 år	6,5	4,4	3,9	prosent	
	8 Unge som står utenfor, 15-24 år	8,7	7,1	7,4	prosent (a,k)	
	9 Bemanning i barnehage, oppfylt	56	92	92	prosent	
	10 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	25	25	23	prosent (k)	
Barnehage og skole	11 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	22	25	24	prosent (k)	
	12 Trives på skolen, 7. trinn	83	84	86	prosent (k)	
	13 Mobbes på skolen, 7. trinn	9,1	7,3	7	prosent (k)	
	14 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	40,6	42,8	43,3	poeng (k)	
	15 Gjennomføring i vdg. opplæring	85	79	79	prosent (k)	
Fritid og nærmiljø	16 Fornøyd med lokalmiljøet, 2021	56	68	68	prosent (a,k)	
	17 Fornøyd med treffsteder, 2021	62	48	46	prosent (a,k)	
	18 Med i fritidsorganisasjon, 2021	79	62	60	prosent (a,k)	
	19 Ensomhet, 2021	26	24	25	prosent (a,k)	
	20 Regelbrudd, Ungd. 2021	4,3	9	8,6	prosent (a,k)	
	21 Skjermtid over 4 timer, 2021	44	49	49	prosent (a,k)	
Helse og helseferd	22 Fornøyd med helsa, 2021	59	68	68	prosent (a,k)	
	23 Høy tilfredshet med livet, Ungd. 2021	39	48	49	prosent (a,k)	
	24 Psykiske plager, 2021	22	18	17	prosent (a,k)	
	25 Psykiske sympt./lidelser, 15-24 år	224	178	166	per 1000 (a,k)	
	26 Søvnp problemer, 2021	31	31	31	prosent (a,k)	
	27 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	39	25	27	prosent (k)	
	28 Overvekt og fedme, 17 år	28	23	22	prosent (k)	
	29 Reseptfrie smertest. ukentlig, 2021	17	17	16	prosent (a,k)	
	30 Alkohol, har vært beruset, 2021	9,2	16	13	prosent (a,k)	

Hva vet vi om fremtidens utenforskap og innenforskap?

NEET
Not in Education, Employment or Training

Ungdommer med mor som ikke har gjennomført videregående utdanning har dobbel så stor sannsynlighet for å være NEET sammenlignet med barn med en mor som har tatt høyere utdanning (OECD, 2018)

Utenforskap er noe alle snakker om for tiden. Fordelen med det er at det får stort søkelys og fokus. Ulempene med det er at begrepet bli populistisk og etter hvert ikke betyr så mye

lengre. Det blir som et hverdagsuttrykk vi ikke mener noe med. For vårt samfunn betyr begrepet noe. Vi kjenner til tallene for vårt eget samfunn, og ser sammenhenger i helheten og setter inn tiltak. Men tiltakene må følges over tid, tiltakene må henge sammen, og tiltakene må være inngripende. Det barnehagen jobber med henger sammen med utenforskap både nå og i fremtiden. Ansatte i våre virksomheter forebygger utenforskap daglig. Og vi må jobbe videre med dette. Læringsmiljøprosjektet er et forebyggende tiltak og arbeid for å bremse og stoppe en utvikling vi ikke ønsker. Hverken for samfunnet eller for den enkelte innbygger og familie. Utenforskap har en kostnad for samfunnet, men kostnaden for familien er større.

Fra forskning vet vi om ulike risikoforhold for utenforskap. Foresattes sosioøkonomiske bakgrunn (utdanningsnivå, uføregrad, inntekt og økonomiske status), dårlig opplevelse av skolehverdagen (fravær, trivsel, karakternivå), svake relasjoner (til egen generasjon og foreldregenerasjonen), psykososiale utfordringer (mobbing, krenkelser, ensomhet, svake relasjoner), psykisk helse og somatisk helse, barnevern og sårbarhet, flerkulturelle innbyggere (flyktninger, innvandrere).

Frosta samfunnet, lik andre kommuner, har flere i utenforskap av ulike årsaker. Det er ikke alltid lett å få registrert disse tidlig slik at de kan følges opp fra kommunens side, selv for små samfunn. NAV og andre virksomheter i kommunen jobber i tett samarbeid, og i oppfølging av ungdommene er det risikoer som sosial arv, der familien eller slekt, historisk har hatt behov for tjenester fra NAV. Det er relativt få unge mottakere av sosialhjelp i kommunen.

NAV Værnes har egen OT-kontakt (oppfølgingstjeneste) for de videregående skolene i regionen herunder Ole Vig videregående skole, hvor flere fra Frosta benytter dette valget. NAV registrerer ikke utenforskapet for den enkelte før de tar kontakt med NAV. Tett samarbeid med andre virksomheter i kommunen og videregående skole er avgjørende for at færre skal slite med helseutfordringer og etter hvert bli ufør.

Frosta kommune har de siste årene investert i forebyggende lavterskeltilbud som gir ungdom mulighet for å komme videre – dette vil over tid gi flere bidragsyttere til verdiskaping og samfunnsbidrag i samfunnet. Parallelt med dette skjer lovendringer som viktige forebyggende tiltak. Gratis SFO for 1. trinn og 2. trinn på skolen er et slikt tiltak. Uavhengig av familieøkonomien har elevene på trinnene rett til gratis 12-timer SFO hver uke. Endringen trer i kraft 01.08.23. Samtidig gjøres endringer i barnehageloven, slik at familier med 3 barn i barnehage samtidig, får gratis barnehageplass for 3. barnet. Begge tiltakene skal bidra til at barn får like muligheter for deltagelse på sosiale arenaer, hvor relasjoner og vennskap skapes og utvikles.

Vi har flere tiltak for ungdom og unge voksne, eksempelvis Ungdomslos og Lyspunktet. NAV og de kommunale lavterskeltiltakene har en tett og god dialog, og mener i fellesskap at det er suksesskriterier for å lykkes. Vi må jobbe mer med samhandling på tvers av sektorer for å redusere utenforskapet ytterligere. NAV har ikke ansvaret for å følge opp et slikt tilbud, det er kommunens ansvar, men NAV kjenner de aktuelle ungdommene, og noe om deres behov og interesser. På den måten kan vi sammen bidra og utvikle god kunnskap opp mot et slikt tilbud.

Frosta har en noe sårbar næringsstruktur. Det er Grønn Næring og Handel som utgjør tyngden i forhold til de bedriftene NAV samhandler med for å få mennesker i arbeid. Frosta er i akseptabel avstand til et større mangfold av bransjer og bedrifter.

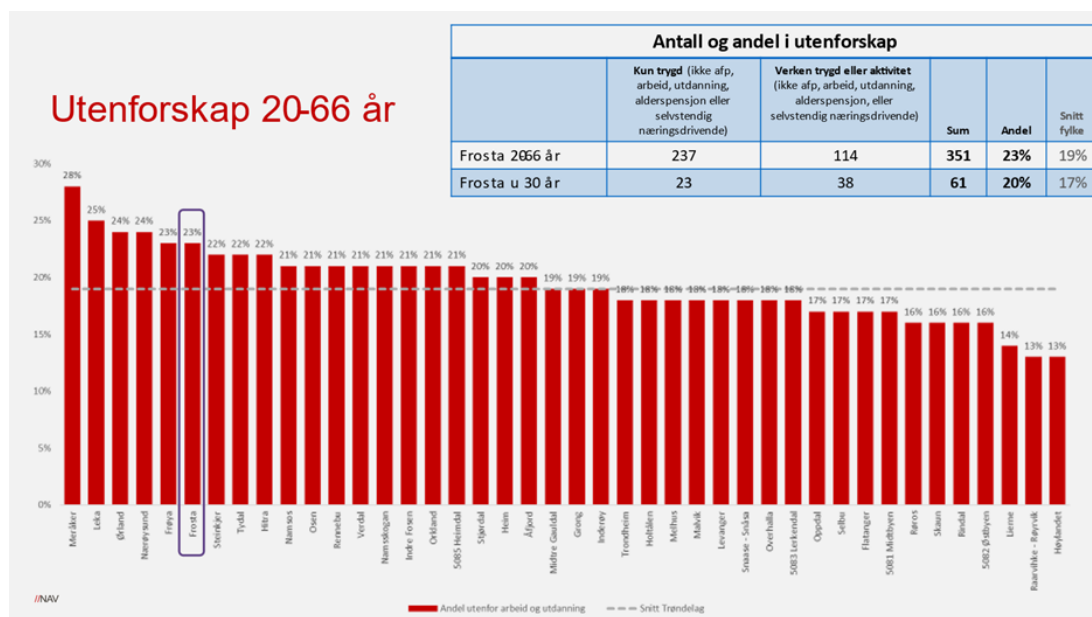
Erfaringsmessig har Frosta jobbet godt med å få flyktninger i arbeid. Også de under 30 år. Det blir spennende å se hvordan dette utvikler seg videre. Når det gjelder unge flyktninger er det få av disse som mottar økonomisk sosialhjelp. Mange av de er i praksisplasser, men NAV ser at det er mer utfordrende å skaffe varig arbeid.

Et bedre kollektivt tilbud som gjør det enklere for ungdom å komme seg til tiltak eller arbeid kan også bidra til mindre utenforskap veldig utfordrende å pendle til andre kommuner uten førerkort.

Pr 24.04.2023 er det 20 ungdommer i Frosta som er registrert med behov for mer enn standard innsatsbehov (standard innbefatter at de selv aktivt søker jobber, og er klare for å gå ut i enhver ledig jobb). Av disse er alle under oppfølging, med veileder hos NAV.

At det finnes ungdom som faller utenfor i Frosta, det stemmer, vi har ikke pr dato oversikt over mørketallene når det gjelder disse. Dette er ungdommer som ikke er i arbeid, som ikke mottar trygd, som ikke er i utdanning og ikke er selvstendig næringsdrivende. Vi vet også at det også er ungdom som ikke ønsker oppfølging av NAV. Noen ungdommer bor hjemme, og finansieres av sine foreldre. Som samfunn er vi bekymret for mørketallene, de vi ikke er kjent med får vi heller ikke hjulpet ut av utenforskapet.

NAV og kommunen har et godt samarbeid rundt praktisering av Trøndelagsmodellen, som har skreddersøm for fagbrev. For Frosta kommune er deltagelse her en investering i fremtidig arbeidskraft. Vi har utfordringer med rekruttering spesielt innen helsefag, men også andre områder, og Trøndelagsmodellen kan være et tiltak her. Flere unge i vår region har nå fått tilbud fra arbeidsgivere innen flere bransjer og Trøndelagsmodellen, som samarbeid mellom NAV og videregående utdanning, vil være en metode NAV og kommunen følger i årene som kommer.





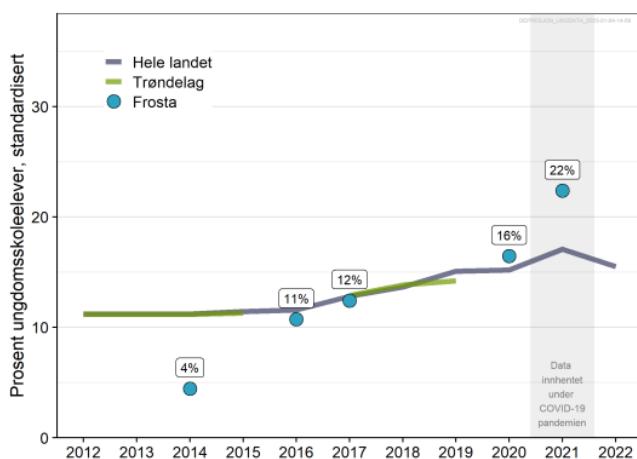
Tallene i **oppvekstprofilen** er hentet fra kommunehelsen sin statistikkbank, som driftes av FHI. Tema for årets oppvekstprofiler er Barn og unges vei gjennom pandemien.

Frosta

Her presenteres noen indikatorer om barn og unge i kommunen:

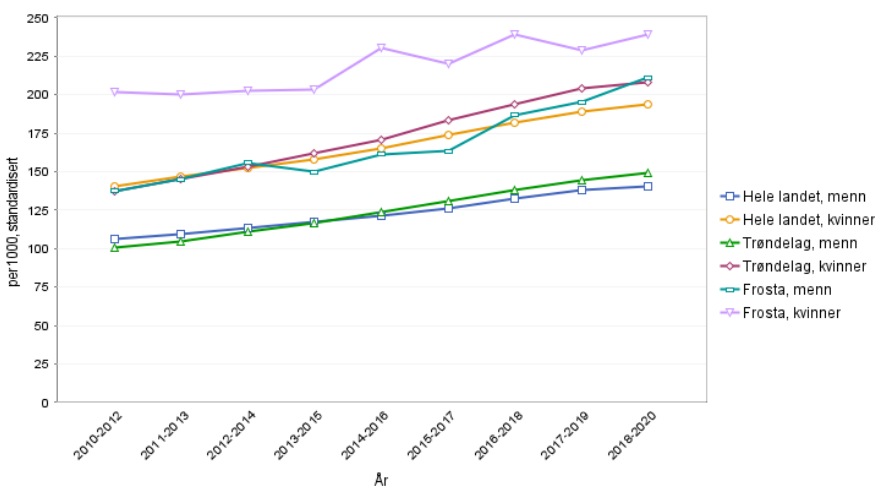
- Andelen barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er lavere i Frosta enn i landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.
- Andelen barn i familier som har mottatt sosialhjelp minst én gang i løpet av året er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Barn av sosialhjelpsmottakere antas å være en mulig utsatt gruppe, både økonomisk og sosialt.
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er svært eller litt fornøyde med lokalmiljøet, er lavere for Frosta enn landsnivået. Barn og unge bruker lokalmiljøet i større grad og på en annen måte enn voksne. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har høy tilfredshet med livet, er ikke signifikant forskjellig mellom Frosta og landsnivået. Andelen inkluderer de som svarer 8 eller høyere på en skala fra 0-10 der 0 er det verst mulige livet de kan tenke seg og 10 det best mulige. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

Figur 2. Andel ungdomsskoleelever som er mye plaget av psykiske vansker. Tall for 2020 er fra før pandemien, tall for 2022 er fra etter restriksjonene ble løftet*. (Kilde: Ungdata)



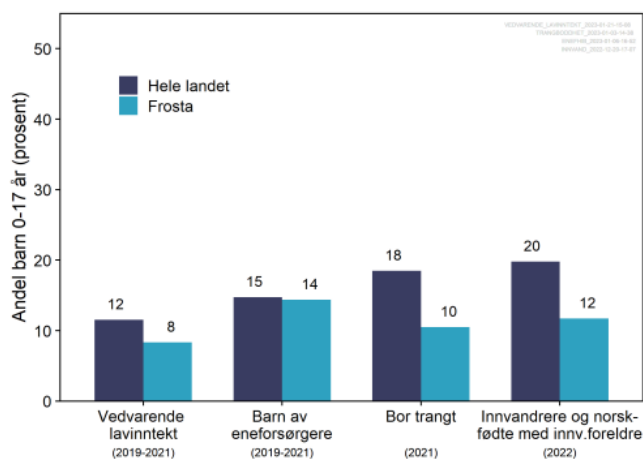
Her kan vi legge merke til økningen blant Frosta sine **ungdomsskoleelever som oppgir selv at de er mye plaget av psykiske vansker**. Økningen fra 4% i 2014 til 22% i 2021 gir et kunnskapsgrunnlag som antas viktig å ta med videre inn i kommuneplanens samfunnsdel og tiltak.

Pandemien førte til store endringer i de unges liv. De aller fleste elevene på ungdoms- og videregående skole rapporterte om negative konsekvenser ett år inn i pandemien, med savn av venner og fritidsaktiviteter som det viktigste. Samtidig mente to av tre elever at pandemien også hadde påvirket livet deres i positiv retning, med mindre stress og mer tid til å gjøre noe hyggelig sammen med familien. Det siste var tydeligst for unge med innvandrerbakgrunn og unge fra lavinntektsfamilier. Ungdatarapporten fra 2022, som inkluderer data innhentet etter at pandemirestriksjonene ble opphevet, konkluderer med at de fleste ungdommene har kommet seg gjennom pandemien på en god måte, på tross av en liten forbigående økning i psykiske plager (figur 2 på forrige side) og en liten nedgang i livskvalitet. Etter pandemien er ungdommer flest tilbake i sitt vanlige liv uten store negative konsekvenser eller påkjenninger



Grafen til venstre viser brukere i primærhelsetjenesten i alder 15-24 år med psykiske symptomer og lidelser. Den øverste lilla viser andelen for Frosta for utvalget kvinner. Dette er grafen som ligger bak tallene i oppvekstprofilen under indikator nr 25.

Figur 5: Levekår og demografisk sammensetning i kommunen sammenlignet med landet. (Kilde: SSB)



Figuren til venstre forteller om fire indikatorer, som alle sier noe om levekår og demografi i Frosta kommune (lyseblå) sammenlignet med hele landet (mørkeblå). Tallene er positive for Frosta, noe som gir gode oppvekstvilkår knyttet til disse indikatorene.

Fremtidens omsorgstjenester

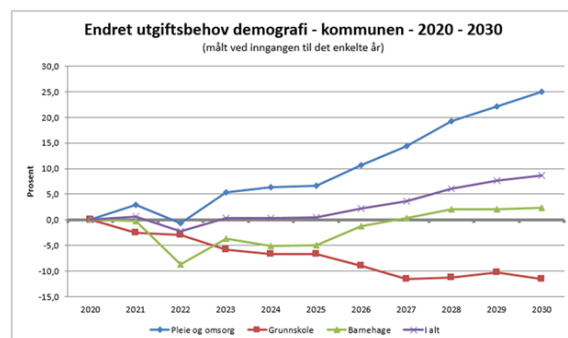
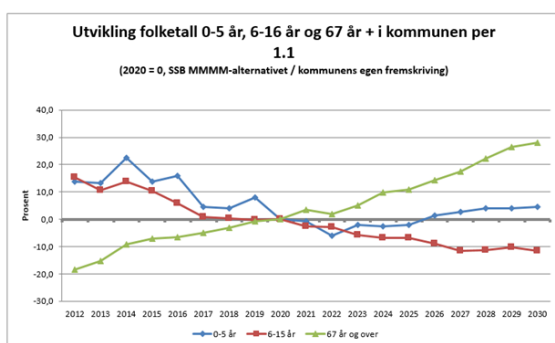
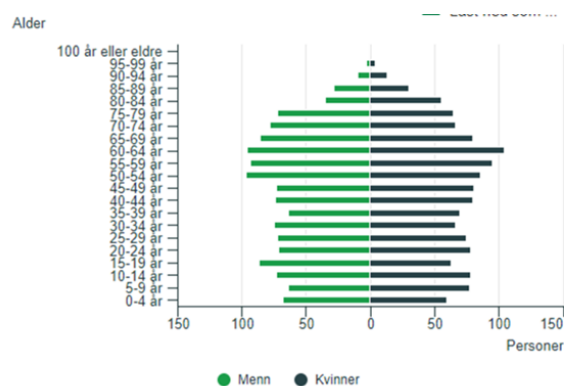
Tilstrekkelig og kompetent personell er ryggraden i helse og omsorgstjenestene. Både sykehus og kommuner opplever bemanningsutfordringer, men distriktskommuner er mest utsatt. Demografiutviklingen øker etterspørselen for økt personell, samtidig som

demografiutviklingen stopper tilgangen på nytt personell. Dette er en sirkel som må møtes på andre måter enn økt personell og import av arbeidskraft fra utlandet. Helsepersonellkommisjonen (NOU: Tid for handling) advarer også mot å hente personell fra andre yrkesgrupper og næringer.

Demografiutfordringen og mangel på arbeidskraft er ett av kommunens store utfordringer i fremtiden. Antallet innbyggere som har behov for helsetjenester øker. Kommunen er kjent med et økende behov for tjenester knyttet til flere eldre og vil oppleve en høyere forekomst av demens, samtidig som behovet for tjenester også øker for barn og unge. Det forventes derfor at flere innbyggere vil ha behov for flere sammensatte og koordinerte tjenester i årene fremover, og tiltakene må gjennomføres der folk er – i kommunen. Dette er i tråd med nasjonale føringer om at tjenestene skal gis på lavest mulig nivå etter prinsipp om rett tjeneste til riktig tid. Oppvekstreformen utfordrer oss til å vri flere tjenester forebyggende, noe som er omtalt i forebyggende plan for barn og unge.

Utviklingsbildet viser at det ikke er mulig å bemanne seg ut av alle utfordringer i fremtiden. Uavhengig av økonomisk handlingsrom, er det tilgang på personell som begrenser tjenestene med dagens innretning. Legger vi Helsepersonellkommisjonens kunnskapsgrunnlag til grunn, må vi endre måten vi jobber på, måten vi fordeler arbeidsoppgaver og måten vi tenker på.

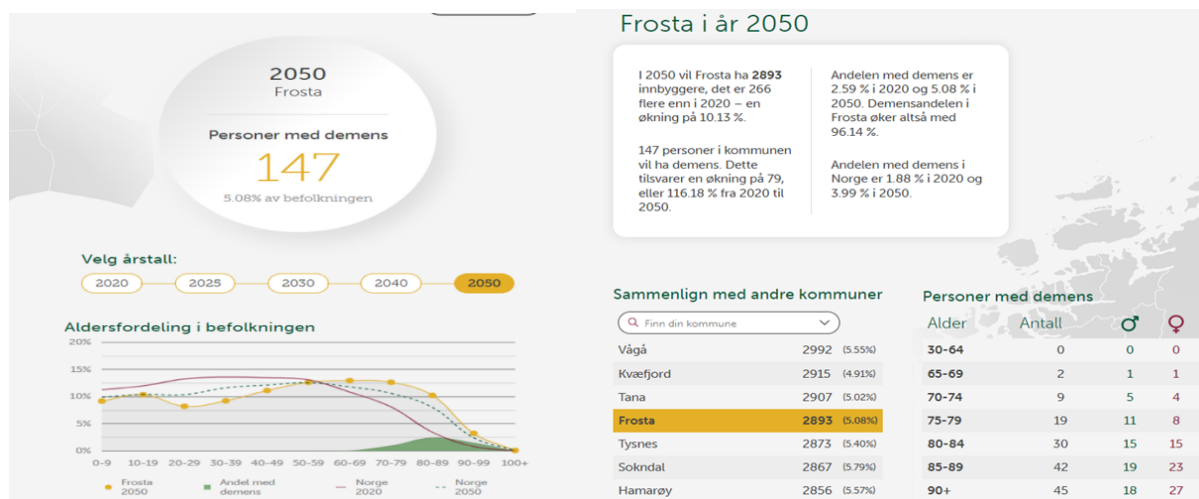
Hva vet vi om tallene våre?



For Frosta sin del ser tallene slik ut, som grafen over. Folketallsutviklingen til venstre, viser de ulike aldersgruppene og endringen fremover. Aldersgruppen 67 år og over (grønn linje) øker betydelig, sammenlignet med blå linje og rød linje. Fortsetter vi dagens praksis i helse og omsorgstjenestene, vil grafen til høyre slå inn. Den viser endringer i utgiftsbehov, og den

blå linja viser helse og omsorg. Helsepersonellkommissjonen mener grafen til høyre ikke er gjennomførbar, siden vi vil komme til å mangle hender. Derfor må vi endre kultur, forventninger, praksis, holdninger og samarbeid.

Tall fra SSB viser at innbyggere med diagnosen demens vil være sterkt økende fremover, sammenlignet med i dag og sammenlignet med landet ellers. I dag viser statistikken at Frosta kommune har 68 innbyggere med demens, og i 2050 viser framskrivinger at vi har 147 innbyggere med demens. Tallene i dag viser at 2,59 % av innbyggerne har demens, og i 2050 har 5,08% av innbyggerne demens. Økningen krever omsorgstjenester og boliger, og vi må planlegge fremtiden i tide slik at vi kan møte den med innovative løsninger.



Hva har vi gjort siste året?



Utredningen Framtidens omsorgstjenester ble vedtatt av kommunestyret 20.09.22. Utredningen skal bistå oss med fremtidsperspektiv for å se hva vi har behov for fremover, med de gitte forutsetningene vi kjenner til når det gjelder innbyggernes behov, krav og ønsker. Dette gjelder både unge innbyggere med særskilte behov og eldre innbyggere med særskilte behov. Utredningen skal være et beslutningsgrunnlag for å komme nærmere et fremtidsbilde på våre tjenestetilbud innen heldøgns omsorg, heldøgns boliger for unge sammensatte behov.

Utredningen har gitt oss kunnskapsgrunnlag for:

- Hva har vi behov for fremover når det gjelder innbyggernes behov, krav og ønsker (unge og eldre)
- Oversikt fleksible løsninger rent boligmessig, slik at en bolig kan dekke ulike brukere og behov over tid
- Hjelp til å vurdere om vi har det riktige antall boliger og senger på institusjon på de ulike nivåene i omsorgstrappa etter dagens behov, fremtidens behov og krav til standard.

I vedtaket fra kommunestyret står følgende:

- Kommunestyret tar rapporten til orientering.
- Kommunestyret slutter seg til at ledelsesstrukturen gjennomgås.
- Videre ber Kommunestyret om at det igangsettes et arbeid med å vurdere boliger for unge med sammensatte omsorgsbehov.
- Kommunestyret ber om at det arbeides videre med å utvikle en heltidskultur, for kvalitet i tjenestene
- Kommunestyret ber om at det jobbes konkret og målbevisst inn mot velferdsteknologi innenfor omsorgstjenesten.
- Kommunestyret ber om at det arbeides med en livsfaseorientert og attraktiv personalpolitikk for å kunne rekruttere, beholde og utvikle medarbeidere i fremtidens omsorgstjenester

Utredningen sammenfaller med mye av det Helsepersonellkomisjonens NOU omtaler. Til sammen gir dokumentene oss både nasjonale, regionale og lokal kunnskap.

Høsten 2022 startet vi opp det store utviklingsarbeidet med «jakten på den gode vekten». For oss ligger det mange delmål og delprosesser i det overgrepene begrepet heltidskultur:

- Flest mulig skal ha 80% - 100 %
- Vi skal ha riktig kompetanse (sykepleier, helsefagarbeider og assistent) på riktig sted til riktig tid
- Vi skal bygge kvalitetsvakter, hvor ansatte og tjenestemottaker opplever riktig kompetanse på vakt og ansatte får vakter som er tilrettelagt for lengre vakter og flere helger fri
- Vi skal se hjemmebaserte tjenester og institusjonsbaserte tjenester i sammenheng og på tvers, hvor ansatte skal arbeide mer sammen, samarbeide mer og på den måten skape større fagmiljø, mindre sårbarhet, bedre arbeidsmiljø og økt attraktivitet. Vi ser på muligheten for å opprette en felles kompetansebase.
- Videreutvikling velferdsteknologi og multidoser. Denne henger sammen med oppgavefordeling, slik at vi bruker riktig kompetanse til riktig oppgave, og på den måten jobber for effektivitet og bevissthet i oppgavefordelingen.



For å få til dette, må vi jobbe gjennom tillitsvalgte, verneombud, innbyggerne, frivilligheten, samarbeidsutvalgene innen velferd og brukergruppene. Asker kommune har laget figuren som viser hvordan de jobber for å være en samskapingskommune. Gjennom kommune 3.0 tenker vi at gjennom samskaping vil alle gruppene bidra til det beste for helheten. Dette er også i tråd med bærekraftsmålene, da spesielt bærekraftsmål nr 17.



Figur 1.4 Tiltaksområder for løsninger av personellutfordringene

Kilde: Helsepersonellkommisjonen.

muligheten til å bli sykepleiere. Ved å utdanne våre egne ansatte, bidrar vi samtidig til å være en attraktiv arbeidsgiver og jobber for å rekruttere og beholde ansatte. Helsepersonellkommisjonen omtaler at trivsel i jobben, gode betingelser, og faglig og karrieremessig utvikling for alle er et suksesskriterier for å bygge bærekraftige tjenester fremover.

Hva er neste delmål i «Jakten på den gode vekten» (heltidskultur-prosjektet)

Kommende delmål er å lage og starte på ny kalenderplan (turnus) med flere helgetimer og med mål om større faste stillinger, plan og økt sammenheng og praksis av velferdsteknologi, og demensplan og økt sammenheng i demensarbeidet. Med plan for arbeidet er det lettere å treffe på målet, vise sammenheng og helhet.

Derfra skal det lages lokal plan for velferdsteknologi, som viser hvilke tanker og faglige argumenter vi har for retningen vi tar. Eksempel kan være at vi prioritere innkjøp av utstyr som monteres i hjemmene til tjenestemottakeren, slik at tjenestemottakeren kan bo trygt hjemme lengst mulig.

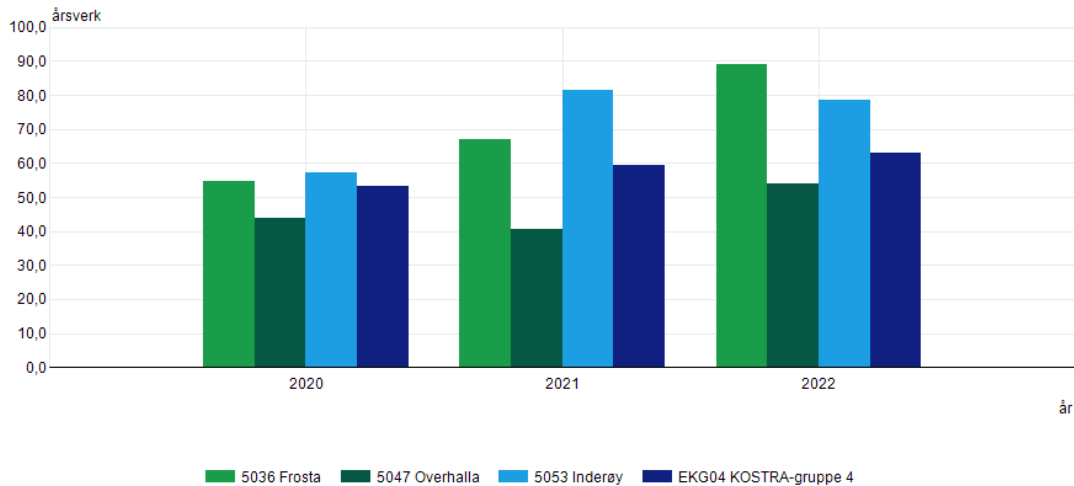
De samme punktene som vi har satt lokalt, går igjen i figuren til helsepersonellkommisjonen. I tillegg omtaler de «hus og hytte»-begrepet som er svært aktuelt for oss. En av løsningene på fremtiden kan være kombinasjonsstillinger hvor ansatte har arbeidstakerforhold til flere arbeidsgivere, og kanskje kan de jobbe for Frosta kommune når de er på hytta i sommerhalvåret? Kanskje kan en deltidsfrosting ta ut delvis AFP, og jobbe redusert stilling for hyttekommunen sin?

Under kompetanse ligger kompetanseutvikling. De siste årene har kommunen søkt og fått tildelt midler fra Statsforvalteren i Trøndelag for kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd. Midlene brukes til utdanning og frikjøp til utdanning. Assistentene får muligheten til å ta fagbrev, og helsefagarbeidere får

På samme vis vil en demensplan vise helhet og sammenheng, i fra vårt arbeid på institusjon, med frivilligheten, på dagsenteret, gjennom demensvennlig samfunn og arbeidet som hukommelsesteamet gjør. Prosessen gjennom å utarbeide slike planer og gjennomføringen av planer, vil kunne bidra til at effektiviteten i arbeidet vårt øker.

7.1. Helse og familie

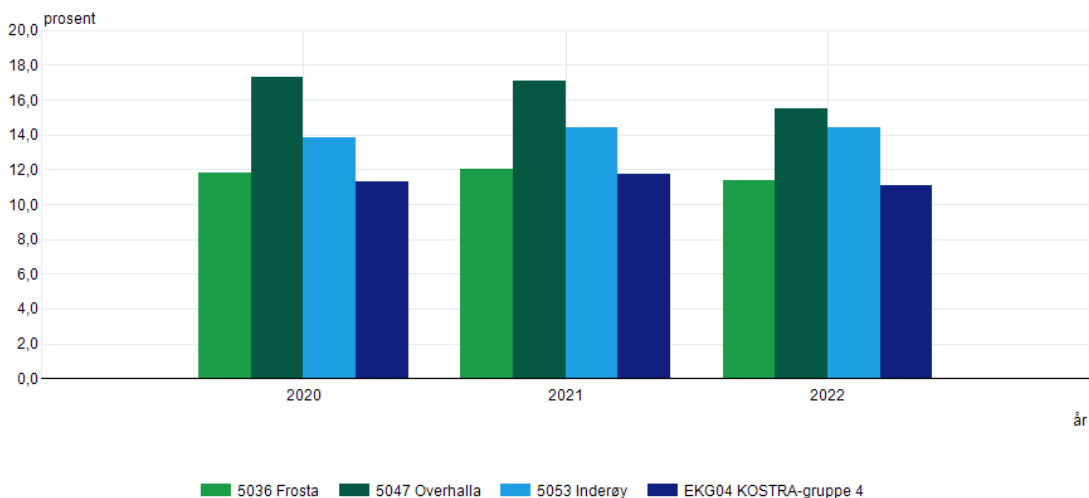
12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter region og år. Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk).



Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år viser at vi har en jevn økning de siste årene, og ligger nå over sammenlignbare kommuner. Dette er en villet utvikling med prioritering på forebyggende tiltak og tidlig innsats. Forebyggende plan for barn og unge (oppvekstreformen), vedtatt i kommunestyret, utdyper tiltakene og strategien for kommunen.

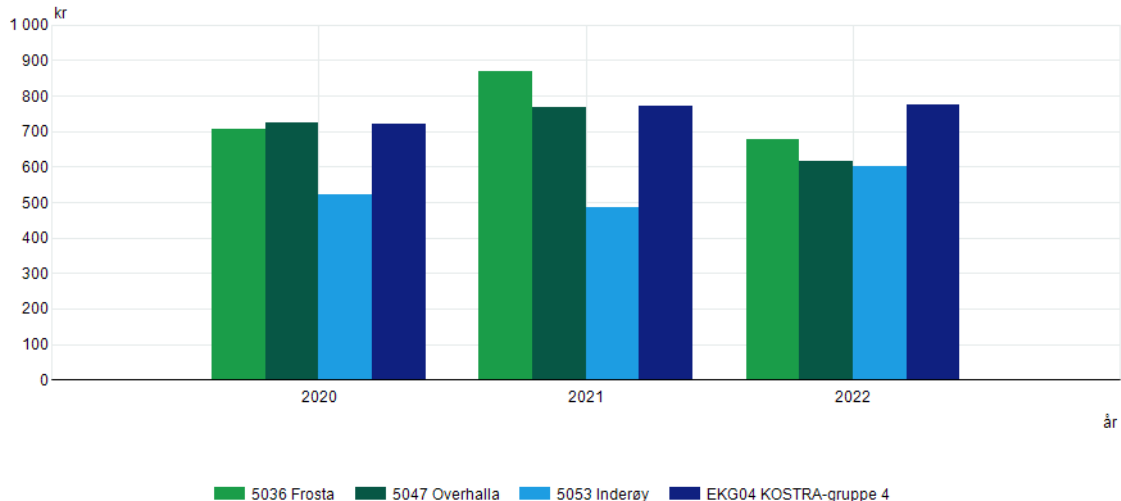
7.2. Barnehage

13502: Utvalgte nøkkeltall for barnehager, etter region og år. Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent).



For 2022 har Frosta en liten nedgang i netto driftsutgifter barnehage i prosent, sammenlignet med de to foregående årene. Frosta ligger under Overhalla (15,5) og Inderøy (14,4), og over KOSTRA gruppe 4 (11,1). Tallene betyr at Frosta bruker mindre av driftsutgiftene sine på barnehage, sammenlignet med Inderøy og Overhalla, men mer enn KOSTRA gruppe 4.

12362: Utgifter til tjenesteområdene, kommunekonsem, etter region og år. Styrket tilbud til førskolebarn, Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde, Beløp per innbygger (kr).



Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figuren over viser at Frosta (676 kr pr innbygger) ligger høyere enn Overhalla (614 kr pr innbygger) og Inderøy (602 kr pr innbygger), og under KOSTRA gruppe 4 (775 kr pr innbygger). Brutto driftsutgiftene gjelder for styrket tilbud til førskolebarn, som også betegnes som §31 og §37 i barnehageloven (spesialpedagogisk hjelp eller funksjonsnedsettelse, barn som trenger og har rett på ekstra hjelp og støtte). Det er forebyggende å sette inn tiltak tidlig som beskrevet i forebyggende plan for barn og unge (oppvekstreformen), for å forebygge barns behov for spesialundervisning på skolen. Derfor er det nyttig å følge med tallene i grafen over, spesielt hvor vi sammenligner oss med oss selv over år. Ser vi fra 2021 til 2022 ser vi en betydelig nedgang. Denne nedgangen kan vi med tiden muligens se over til skolen, på behov for spesialundervisning.

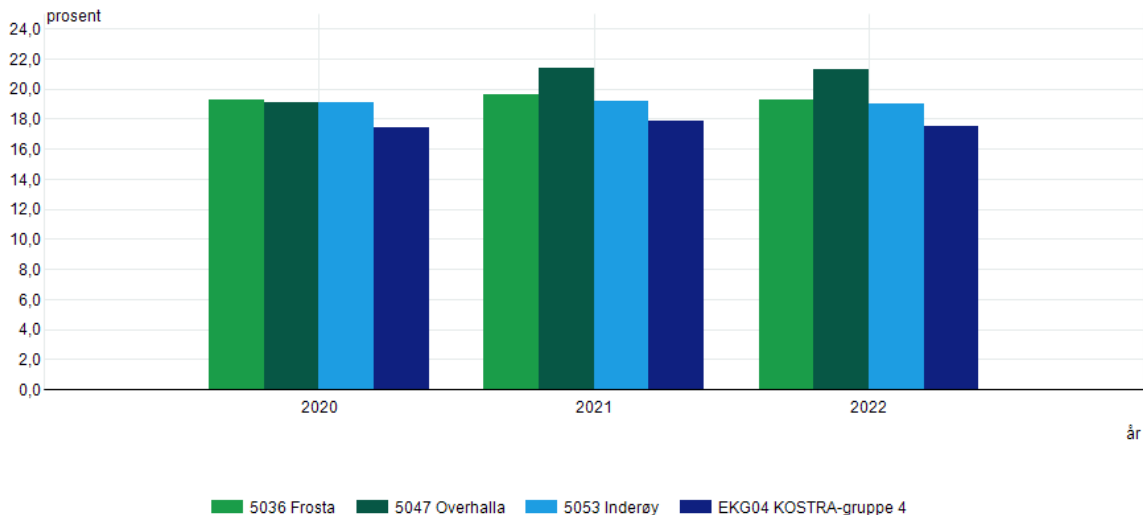
Elever med spesialpedagogisk hjelp i barnehage har enkeltvedtak etter forvaltningsloven og barnehageloven, og har individuelle rettigheter. Barna har rett på ekstra støtte og hjelp for å få godt nok utbytte av barnehagehverdagen, både sosialt og/eller språklig. Noen barn har ekstra støtte og hjelp til dagligdagse gjøremål, noen har hjelp til å regulere følelser, noen har hjelp til språk og begrep, andre har funksjonsnedsettelse og hjelp til å fungere helsemessig i barnehagen.

Høye tall gir utfordringer for kommunens økonomi og barnet selv. Alle barn ønsker å være som andre barn. Alle barn ønsker å mestre hverdagen som andre barn. Og ofte ser en at spesialpedagogisk hjelp i barnehage gir spesialpedagogisk undervisning i skolen. Det er ikke en selvfølge og automatikk i dette, men barn som strever i barnehage vil ofte streve i skolen også. Gjennom læringsmiljøprosjektet har kommunen mål om å se nærmere på å lære mer og skape nye måter å arbeide på slik at både barnehagemiljø og skolemiljø er enda mer

inkluderende enn i dag. Dette betyr ikke at kvaliteten i dag ikke er bra, men mer et uttrykk for en ambisjon om å utvikle kvaliteten ytterligere.

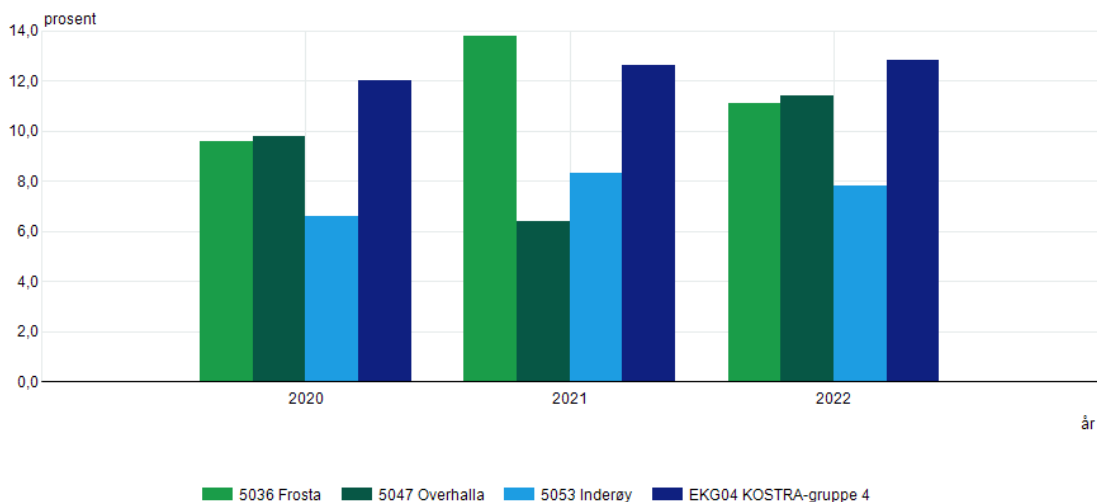
7.3. Grunnskole

12283: Netto driftsutgifter i grunnskolesektoren, etter region og år. Grunnskole, Netto driftsutgifter i prosent av totalte utgifter (prosent).



Grafen over viser våre prioriteringer av grunnskole, hvor store deler av det totale budsjettet til Frosta kommune går til grunnskole, sett opp mot andre virksomheter i Frosta kommune. Regnskapsmessig ligger vi for 2022 under Overhalla, og over Inderøy og KOSTRA gruppe 4.

12222: Elever i kommunale og private grunnskoler med spesialundervisning, etter region og år. 8.-10. trinn, Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent).



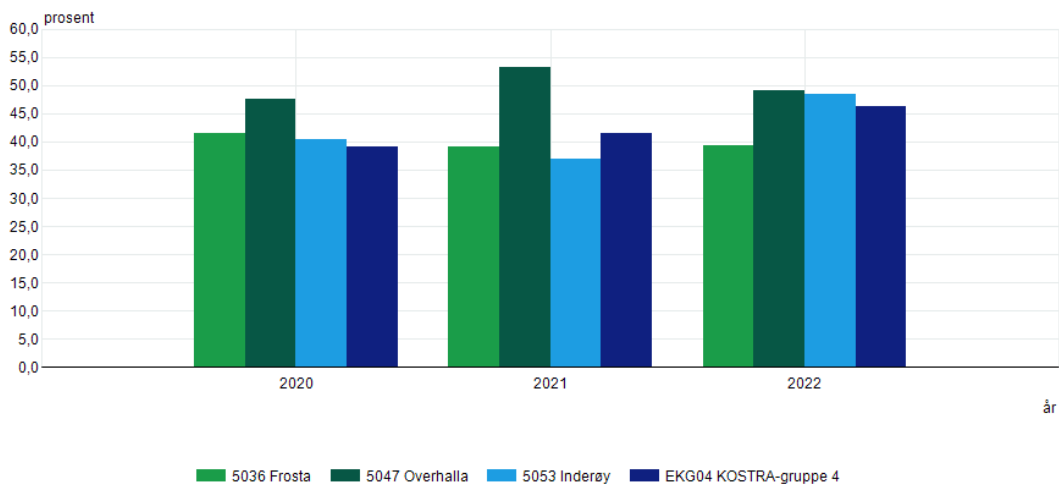
Grafen over viser at Frosta har en betydelig nedgang fra 2021 på spesialundervisning 8.-10. trinn på private og offentlig skole. For 2022 ligger Frosta under Overhalla og KOSTRA gruppe 4, men over Inderøy. Frosta ligger på 11,1 %, Overhalla 11,4 %, Inderøy 12,8 %. I mindre kommuner vil endringer i elevgruppen som for eksempel går ut 10. trinn eller starter i 1. trinn ha stor betydning for statistikken.

Skolefritidsordningen (SFO)

Det er fra 01.08.23 tre moderasjonsordninger for SFO

- Inntektsbasert ordning: Kommunen skal etter søknad gi redusert foreldrebetaling i SFO til foreldre, dersom prisen for SFO overstiger 6 % av husholdningens inntekter siste året.
- Gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.–7. trinn, regulert i forskriften § 1B-3.
- Gratis SFO for elever 1. og 2. trinn 12 timer pr uke.

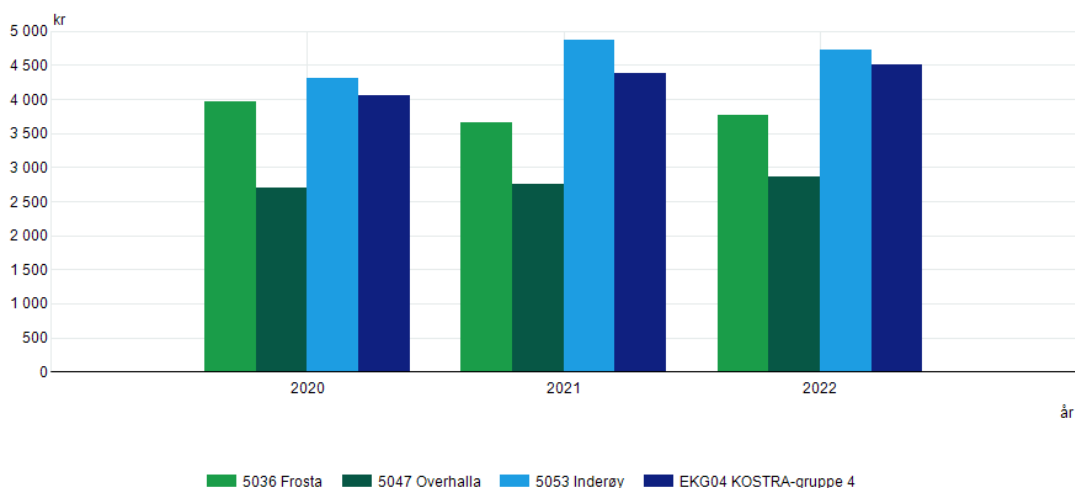
11975: Barn i SFO, etter region og år. Innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (prosent).



Frosta har noe lavere andel elever i SFO, sammenlignet med Overhalla, Inderøy og KOSTRA gruppe 4.

Kulturskole

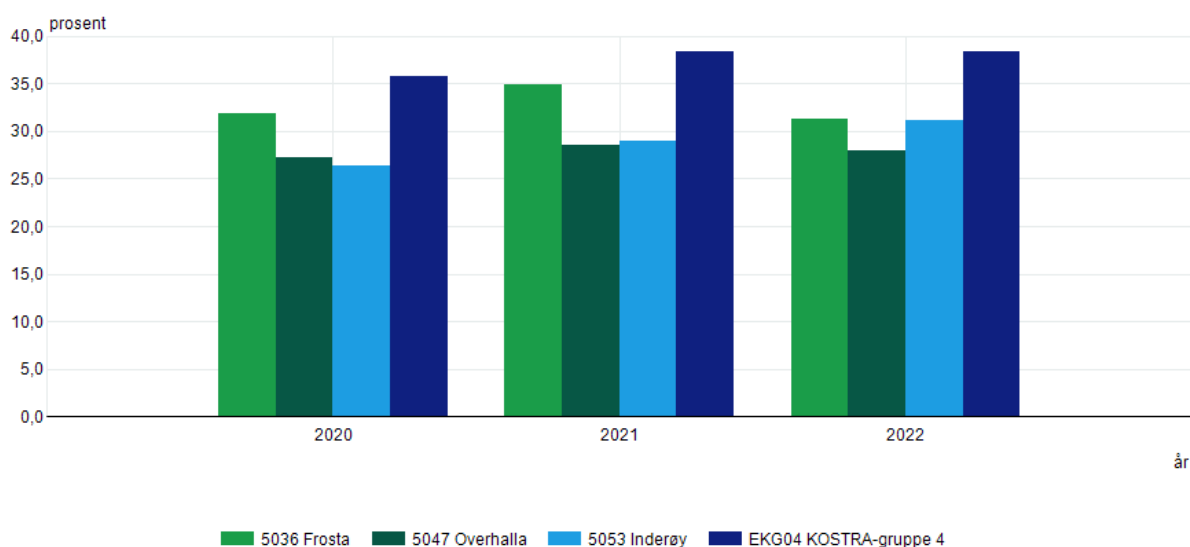
12061: Kommunale kulturskoler, etter region og år. Netto driftsutgifter til kommunale kulturskoler per innbygger 6-15 år (kr).



Grafen over viser netto driftsutgifter til kulturskolen per innbygger 6-15 år. Vi ligger over Overhalla, men under Inderøy og KOSTRA gruppe 4. Trendene de siste årene følger hverandre, og viser ikke store forskjeller mellom årene.

7.4. Helse og omsorg

12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter region og år. Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent).



Kilde: Statistisk sentralbyrå

Grafen over viser våre prioriteringer av omsorgstjenester sett opp mot andre virksomheter i Frosta kommune. Fra 2021 til 2022 er det en nedgang, som kan forklares med økt effektivisering og bedre drift, sett mot de andre kommunene.

12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter region og år. Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk).



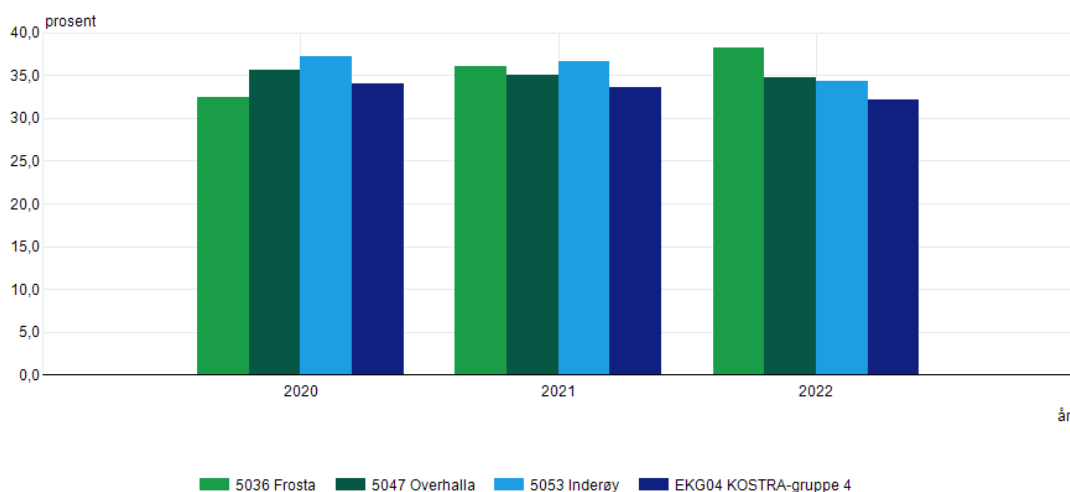
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Grafen over viser årsverk vi har i helse og omsorg, pr 10 000 innbyggere. Grafen viser at vi har flere årsverk pr innbygger enn Overhalla og Inderøy. Vi ser også en økning fra 2020 til 2021, og en ytterligere økning fra 2021 til 2022.

7.4.1. Hjemmebaserte tjenester

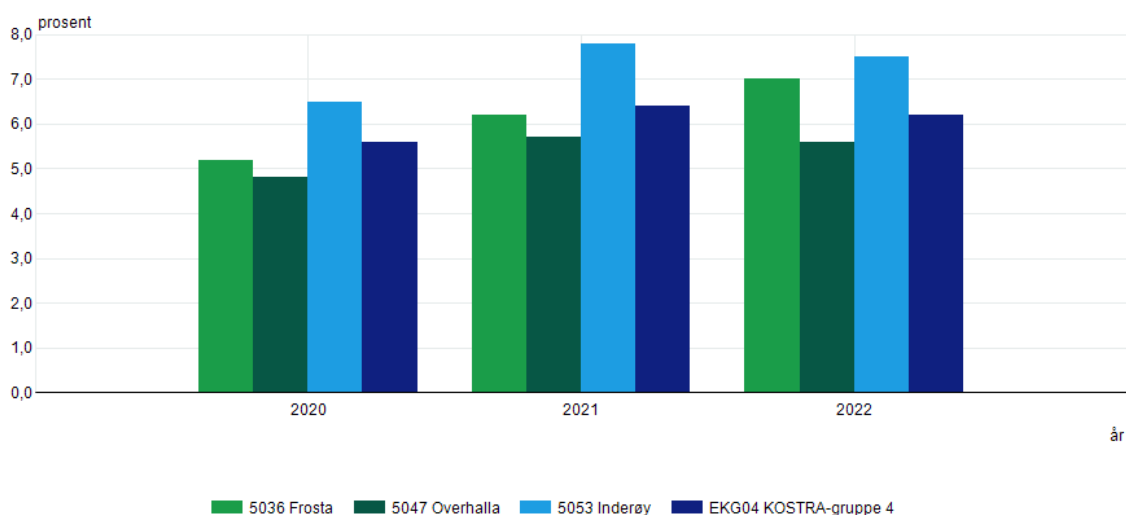
Riktig omsorgstilbud til riktig tid og til riktig pris er vesentlig for effektiv drift av kommunale tjenester, og viktig for den enkelte innbygger. Muligheten for å bo hjemme lengst mulig, med riktig tjeneste og hjelp, er bærekraftig både for den enkelte innbygger og økonomien til kommunen.

12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter region og år. Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent).



Frosta har en jevn stigning de siste tre årene, når det gjelder andel innbyggere 80 år og eldre som bruker hjemmetjenester. For 2022 ligger Overhalla, Inderøy og KOSTRA gruppe 4 under Frosta. Helsepersonellkomisjonen beskriver ett av tiltakene for å møte fremtidens demografiutfordringer, nettopp å sette inn tiltak i hjemmet slik at flest mulig eldre kan bo trygt hjemme. Tallene over viser at Frosta er godt på veg for å møte dette.

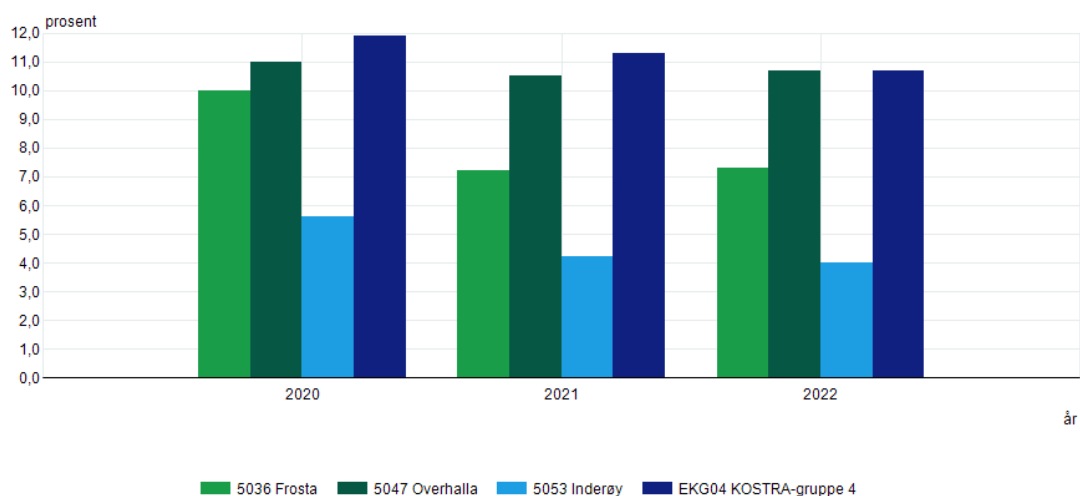
12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter region og år. Netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent).



Grafen over viser netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter. Frosta har en økende trend de siste tre årene, og ligger for 2022 over Overhalla og KOSTRA gruppe 4. Inderøy ligger noe over Frosta.

7.4.2. Institusjonsbaserte tjenester

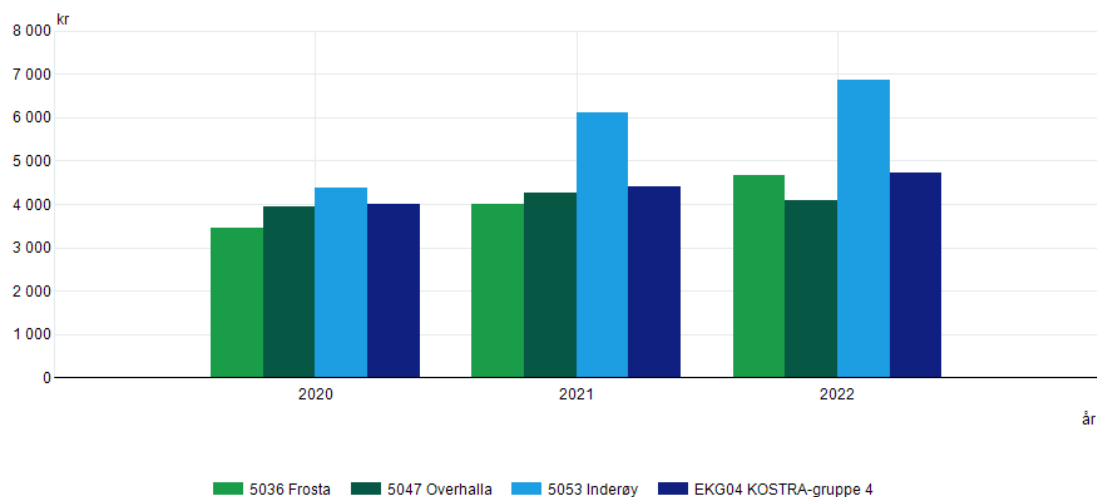
12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter region og år. Andel innbyggere 80 år og eldre med institusjonsopphold (prosent).



Kilde: Statistisk sentralbyrå

Andelen innbyggere over 80 år som er beboere på sykehjem viser at Frosta (7,3 %) ligger lavt, sammenlignet med Overhalla (10,7 %) og KOSTRA gruppe 4 (10,7 %). Inderøy (4,0 %) ligger under Frosta. Dette kan vise at Frosta driver effektivt og på riktig omsorgsnivå

12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter region og år. Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon (kr).



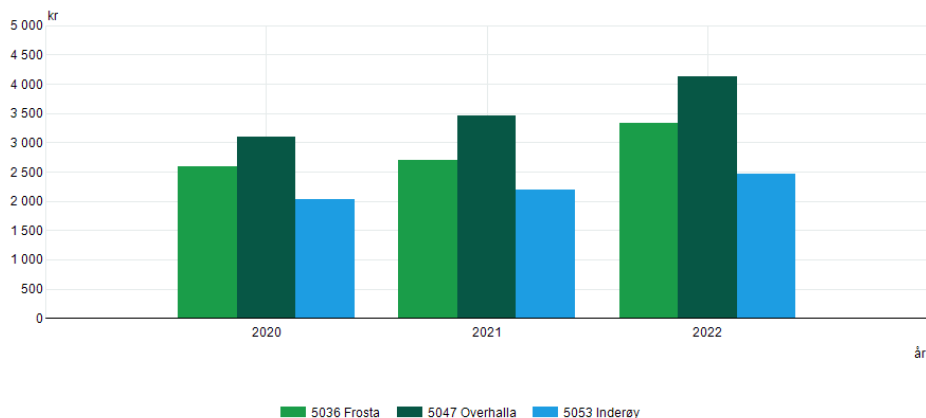
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Sett mot utgifter per oppholdsdøgn i institusjon, ser vi at Frosta (kr 4660) har økt de siste årene, og ligger nå høyere enn Overhalla (kr 4095) samtidig som vi ligger under Inderøy (kr 6859). Frosta ligger under KOSTRA gruppe 4 (kr 4719). Frosta har en økning i utgifter per oppholdsdøgn fra 2020, den samme trenden gjelder Inderøy.

8.5 Barnevern

Oppvekstreformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Kommunene har det fulle økonomiske og faglige ansvaret når barn plasseres i fosterhjem, det er høyere kommunale egenandeler når barn har behov for statlige barnevernstiltak (barneverninstitusjon).

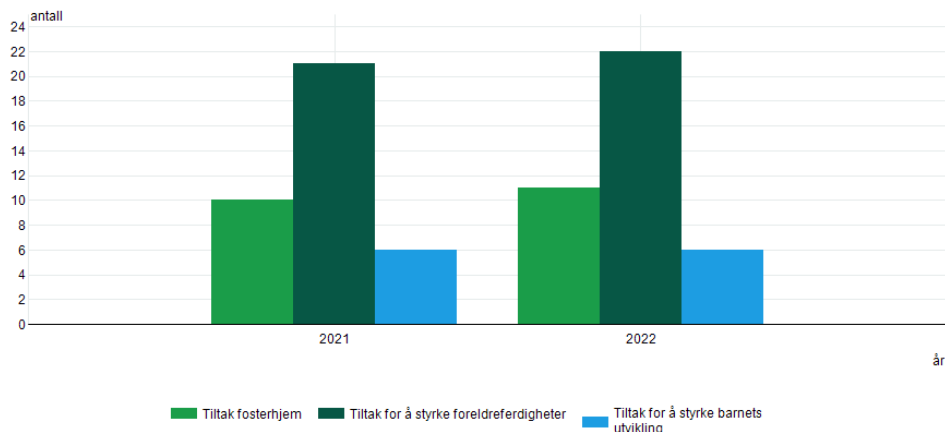
12279: Nøkkeltal utgifter barnevern, etter region og år. Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger (kr).



Kilde: Statistisk sentralbyrå

Grafen over viser at vi har en økende utvikling, og at trenden mellom kommunene ligger fast.

13939: Barn og unge med tiltak i løpet av året og per 31. desember, etter tiltakskategori og år. Frosta, 0-24 år, Barn med barnevernstiltak i løpet av året (antall).



Kilde: Statistisk sentralbyrå

Grafen over viser at fordelingen i Frosta er noe jevn mellom tiltak fosterhjem, tiltak styrke foreldreferdigheter og tiltak styrke barnets utvikling de siste to årene.

Bekymringsmeldinger for Frosta kommune

2017: 35 meldinger

2018: 31 meldinger

2019: 27 meldinger

2020: 43 meldinger

2021: 69 meldinger

2022: 70 meldinger

8.6 PPT

Antall nye henvisninger samlet Frosta kommune 2019-2022:

2019: 16

2020: 22

2021: 23

2022: 30

Antall nye henvisninger for 2022:

Kvamtoppen: 0

Borglia: 6

Juberg: 7

Frosta skole: 17

Antall nye henvisninger 2023 (første halvår):

Kvamtoppen: 0

Borglia: 1

Juberg: 1

Frosta skole: 5

Antall aktive saker på Frosta

Aktive saker Frosta kommune	Telling 10.05.22	Telling 22.05.23
Frosta skole	61	54
Borglia	9	11
Juberg	7	9
Kvamtoppen	3	3
Totalt	80	77

Antall barn i barnehage og elever i grunnskole med enkeltvedtak spesialpedagogisk hjelp (barnehageloven) og enkeltvedtak spesialundervisning (opplæringsloven) er høyt. Dette har en økonomisk kostnad for kommunen og kan være en risikofaktor for barn og unge for mestring av eget liv. Det vil være et mål å finne en balanse mellom høy kvalitet på ordinær opplæring, samt høy kvalitet på spesialundervisningen. Lovverket er til for å sikre den enkelte innbygger sine rettigheter, og Frosta skal fortsatt arbeide mot å finne den riktige andelen og balansen. Barn og unge som mestrer hverdagen sin faglig og sosialt er den største investeringen samfunnet kan gjøre for fremtiden. Et inkluderende samfunn er avhengig av at også skolen gir et inkluderende opplæringstilbud uavhengig av evner og forutsetninger. Om vi skal lære å leve sammen i samfunnet, er det viktig at vi også lærer det i skolen.

Saker som er aktive i PPT er saker som er henvist, under utredning og saker PPT er aktive samarbeidsparter med heimen, eleven og skolen. I tillegg har vi elever med sakkyndig vurdering og enkeltvedtak spesialundervisning, hvor eleven er ferdig utredet og tiltak gir forventet effekt. Denne gruppen har ikke aktive saker i PPT.

På bakgrunn av dette kan ikke tallene direkte sammenlignes mot antall eller prosenter av våre elever som har enkeltvedtak spesialundervisning i skolen eller enkeltvedtak spesialpedagogisk hjelp i barnehage. Vi kan også ha aktive saker, som for eksempel barn og elever med logoped-hjelp, uten at de har enkeltvedtak spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp.

8.7 NAV

Frosta	2022	2021
KVP	316 623	370 378
Økonomisk sosialhjelp	865 396	1 070 899
Økonomisk sosialhjelp flyktninger		38 192
Økonomisk sosialhjelp Ukraina	66 095	
SUM	1 248 114	1 479 469

Kostnadene over er faktiske utgifter registrert i 2021 og 2022 for Frosta.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er for innbyggere mellom 18 og 67 år som ønsker å komme i jobb, men trenger ekstra oppfølging og støtte for å klare det.

Innbyggerne dette er aktuelt for må fylle noen krav for å være aktuell for programmet:

- være i yrkesaktiv alder
- ha vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne
- ha behov for tett oppfølging
- ha ingen eller svært begrenset pengestøtte fra NAV
- ha vært gjennom en arbeidsevnevurdering
- ha lovlig opphold og et fast sted å bo i Norge (fast bopel)

Programmet skal tilpasses den enkelte individuelt, og dens utfordringer. Sammen med innbyggerens veileder lages et program som skal inneholde arbeidsrettede tiltak, opplæringsaktiviteter, individuell oppfølging og veiledning.

Programmet kan også inneholde andre aktiviteter som støtter og forbereder den enkelte på å komme i arbeid. Det kan for eksempel være å trene på motivasjon, norskkurs, bo-oppfølging og økonomisk råd og planlegging. I programmet kan innbyggeren også få tid til nødvendig helsehjelp.

Innbyggeren får ansvar for å følge opp programmet i samarbeid med veiledere ved NAV-kontoret. Kvalifiseringsprogrammet er på 37,5 timer i uken.

Kvalifiseringsprogrammet vurderes som bærekraftig for den enkelte og for samfunnet. Færre som mottar ytelse fra NAV, og flere som er i arbeid og mottar lønn, har store gevinster for den enkelte, for familien og for samfunnet. Kvalifiseringsprogrammet vurderes som å kunne være ett av flere tiltak for å stoppe og unngå utenforskap og bidra til innenforskap i Frosta kommune.

9 Organisasjon og Samfunn



Samfunnsplanlegging og planverk

Kommunens rolle som samfunnsutvikler er forankret både i kommuneloven og plan- og bygningsloven. Planstrategien 2022-2023, som er et hjelpemiddel for kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere for å møte kommunens behov ble vedtatt juni 2022. Planprogrammet for Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt desember 2022.

Kommuneplanens samfunnsdel gir retning for utvikling av Frosta-samfunnet. Den definerer også hvilke satsingsområder kommunestyret ønsker å prioritere i valgperioden. I utviklingen og arbeidet med kommunens samfunnsplan er det vesentlig at ulike interessenter i samfunnet får gi sine innspill til hva de mener er viktig i utvikling av Frostasamfunnet. Våren 2023 er det gjennomført en bred medvirkningsprosess.

- Innbyggerundersøkelsen. Alle innbyggere over 15 år som er registrert i manntallet fikk den 21.04.2023 tilsendt link til undersøkelsen via kommunens SvarUt løsning. Kanalen ble valgt fremfor kommunens sms løsning. Alle innbyggere med fast bosted i Frosta kommune, fikk invitasjonen i sin valgte digitale postkasse eller på papir i brev form. I tillegg ble undersøkelsen delt på kommunen facebook side og hjemmeside. Det var 3 redaksjonelle saker i lokalavisen Frostingen.
- Undersøkelse for deltidsfrostinger. Spørreundersøkelsen ble distribuertes med informasjon via Lokalavisa Frostingen og Kommunens hjemmeside og Facebook kanal.
- Undersøkelse næringsliv. Ble sendt til næringslivet på Frosta via e-post fra Næringsforeningen i Værnesregionen. I tillegg fikk landbruksaktører undersøkelsen tilsendt fra Frosta kommune.
- Lag og organisasjoner ble bedt om innspill via e-post, utsendelsen er basert på Frosta kommune sin liste over lag og organisasjoner på Frosta.
- Innbyggere under 15 år har blitt involvert og bedt om å komme med innspill gjennom skole og barnehage.
- Ungdomsrådet gjennomførte arbeidsverksted 8. mai.
- Fellesrådet for eldre og funksjonshemmede gjennomførte arbeidsverksted 9. mai.

Renovasjon

Innherred Renovasjon IKS har ansvaret for renovasjon på vegne av Frosta kommune. Selskapet har ansvar for innsamling og behandling av husholdningsavfall og slam i ni eierkommuner i Trøndelag: Inderøy, Verdal, Levanger, Frosta, Stjørdal, Meråker, Malvik, Selbu og Tydal. Alle medlemskommuner møttes 25. mai 2022, arbeidsgruppe ble etablert for å utarbeide ny forskrift for slam og renovasjon.

Vann

Leveranse av drikkevann i Frosta kommune av det private vassverket Frosta vassverk. Frosta vassverk er vannverkseier, med det ansvar og plikter det medfører. Vassverket er ikke pålagt selvkostregnskap. Kommunen har i 2022 hatt dialog med SSB og Statsforvalteren vedrørende KOSTRA-rapportering for nøkkeltall for vann. Konklusjonen er at Frosta vassverk ikke skal rapportere. Manglende nøkkeltall på tjenesten slår uheldig ut for resultat på KOSTRA og Kommunebarometeret.

Det er etablert dialog mellom Stjørdal kommune og Frosta vassverk vedrøre løsning for reservevann, det er ikke gjort noen konklusjon. Frosta vassverk oppgir å vente på konklusjon fra Stjørdal kommune.

Innherredsbyen og samferdsel

Arbeidet med Innherredsbyen var et samarbeid mellom Trøndelag fylkeskommune, kommunene Frosta, Levanger, Verdal, Steinkjer, Inderøy og Snåsa, Jernbanedirektoratet, Statens vegvesen og Statsforvalteren i Trøndelag. Det arbeides nå med å bearbeide de 33 handlingspunktene, og etablere en forpliktende samarbeidsavtale mellom partene. Det er en forutsetning for Frosta som attraktiv nærings-, bo-, pendler- og turistkommune at vei og areal har tilstrekkelig rammebetingelser, og fagområdene er av regional betydning.

9.1 Eiendom og Infrastruktur

Virksomheten er eier og drifter av kommunens bygningsmasse, i tillegg forvalter virksomhetens kommunens eiendommer. Dette innebærer ansvaret for drift og vedlikehold av bygg hvor det drives kommunal tjenesteyting, herunder skole, helseinstitusjon, museum ol, i tillegg til øvrige kommunale boliger.

På nasjonalt nivå problematiseres det at veinettet forfaller. Manglende vedlikehold fører til lavere veistandard, noe som har betydning både for trafikksikkerheten og fremtidige investeringsbehov. Samferdsel, inkludert vedlikehold av vei, park og anlegg er en betydelig andel av arbeidsoppgavene.

Virksomheten har også ansvar for kjøp og salg av eiendom, saksbehandling av avkjørselssaker, nabovarsler og kommunens boligforvaltning i samarbeid med forvaltningskontoret.

Vaktmesterne har ansvar for stort og smått i kommunen. Drift av veg, park og bygg, oppsett av hjelpemidler og graving på kirkegården for å nevne noe. Som nevnt i strategidokumentet i

fjor så er det fortsatt utfordringer med innmelding av behov fra innbyggere og ansatte. Dette er en prosess som er igangsatt, men det er en omstillingsprosess for hele kommuneorganisasjon, hvor det tas steg for sted.

KOSTRA 2022 viser at utgiftene til renhold ligger godt over de kommunene vi sammenligner oss med, selv om kostnadene har gått noe ned siden 2021. Som beskrevet i fjorårets strategidokument og budsjett- og økonomiplan må det jobbes med å modernisere renholdet. Dette jobbes det kontinuerlig med, og framover må vi ha fokus på å utarbeide interne sjekklister, skaffe et digitalt arbeidsverktøy for å koordinere og planlegge vasking for å kunne effektivisere renholdet ytterligere.

Nøkkeltall Eiendomsforvaltning (KOSTRA)	Enhet	2019	2020	2021	2022	Overhalla 22	Inderøy 22	Gruppe 4
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter	prosent	9.1	8.6	9.6	8.6	7.4	9.4	9
Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger	kr	284	292	233	233	203	467	396
Areal på formålsbygg per innbygger	m2	5.47	5.5	5.51	5.45	7.64	5.75	6.57
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter	kr	295	283	266	196	58	36	95
Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter	kr	555	445	611	610	404	536	687
Herav utgifter til renhold	kr	245	249	249	233	161	140	181
Herav energikostnader per kvadratmeter	kr	139	82	149	136	64	112	194

I likhet med resten av samfunnet for øvrig vil omstillingen til det grønne skiftet påvirke driften av eiendomsmassen vår. For at Norge skal nå målet om å bli et lavutslippsland innen 2050 spiller bygg og eiendom en avgjørende rolle. I global sammenheng står bygg for 40 % av klimagassutslippene, og bruker 40 % av energien i samfunnet og 40 % av materialressursene. For å redusere utslippene må vi blant annet rive mindre, ombruk av materialer og energieffektivisere eksisterende bygg.

Frosta kommune har en aldrende boligmasse som gir utfordringer både med hensyn til stort vedlikeholdsetterslep, energiforbruk, funksjonalitet og miljømessige krav. KOSTRA-tallene viser at vi har langt høyere vedlikeholdsutgifter enn kommunene vi sammenligner oss med. Mange faktorer kan påvirke til dette, men hyppige reparasjoner på grunn av aldrende bygningsmasse er en årsak. Et godt vedlikeholdt og energieffektivt bygg gir bedre inneklima, lavt energiforbruk og lavere driftskostnader. Som nevnt i strategidokumentet i 2022 er det behov for å bruke ressurser på å planlegge og gjennomføre vedlikehold. Tilstandsrapporter av kommunale formålsbygg blir gjennomført våren 2023, og vedlikeholdsplaner for byggene blir utarbeidet sommer 2023. Vedlikeholdsplanene vil være et viktig verktøy for å utarbeide økonomiplanene i årene framover, da den vil ha både kort- og langsiktig perspektiv.

Ut i fra KOSTRA-rapporteringen for 2022 ser vi at kommunen ligger over gjennomsnittet når det kommer til energiforbruk og energikostnader. For å nå FNs bærekraftsmål nr 7 må vi få ned energiforbruket på de kommunale byggene våre. SD-anleggene, spesielt på skolen, er utdaterte og dette bidrar til høyt strømforbruk. Det er behov for å kartlegge om hele SD-anlegget må byttes, eller om det er tilstrekkelig å bytte ut deler av det. Et velfungerende SD-anlegg bidrar til å optimalisere ventilasjon og varmeanlegg, og gjør at strømforbruket kan kuttes betraktelig. Ifølge OBOS står norske husholdninger og næringsbygg for 40 % av det samlede, norske energikonsumet

Nøkkeltall kommunale boliger (KOSTRA)	Enhet	2019	2020	2021	2022	Overhalla 22	Inderøy 22	Gruppe 4
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	antall	46	77	76	82	92	220	..
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	antall	18	30	29	31	24	32	..
Andel kommunale boliger som er tilgjengelige for rullestolbrukere (prosent)	prosent	0	64	64	70	75	75	..
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	kr	1394	8041	142	0	1179	554	1395
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	kr	3512	3292	3015	2862	8667	14468	..

I likhet med formålsbyggene vil det også i boligbygg bli økt fokus på bærekraft framover. Kostra-tallene for 2022 viser at vi ikke hadde investeringskostnader knyttet til kommunale boliger i 2022, og lønnskostnadene til kommunale boliger er betydelig lavere enn hos kommunene vi sammenligner oss med. Dette viser at det de siste årene er utført lite eller ingen vedlikehold på de kommunale boligene våre. På flere av boligene er det ikke utført vedlikehold siden byggeår, og de bærer følgelig preg av stor aldersslitasje. Dette gir dårlig inn klima, høye energikostnader og økt risiko for kostbare reparasjoner framover. Når vedlikeholdsplanene for formålsbyggene er ferdig og implementert bør vi rette fokuset mot boligene, ved å kartlegge vedlikeholdsbehovet, og deretter lage planer for gjennomføring.

Nøkkeltall Samferdsel (KOSTRA)	Enhet	2019	2020	2021	2022	Overhalla 22	Inderøy 22	Gruppe 4
Andel km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvar for av alle kommunale veier (prosent)	prosent	9.3	9.5	9.5	0	0	7.7	9.8
Andel kommunale veier og gater med belysning av alle kommunale veier og gater (prosent)	prosent	11.6	11.9	11.9	9.3	0	4.3	41.5
Utgifter til vedlikehold av kommunale veier og gater av totale nto. dr.utg. til kommunale veier og gater (prosent)	prosent	34	-78.8	-57.7	-35.3	0	22.3	26.8
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke av alle kommunale veier og gater (prosent)	prosent	74.4	73.8	73.8	69.8	0	61.5	39.8
Brutto driftsutgifter til samferdsel per innbygger (kr)	kr	1394	1408	1932	1814	0	1845	2161
Brutto driftsutgifter til gatebelysning langs kommunale veier og gater per kilometer belyst vei (kr)	kr	18200	2800	11500	22000	0	70200	43947
Brutto investeringsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kr)	kr	340	80	282	68	0	993	1147
Antall km tilrettelagt for syklende som er et kommunalt ansvar (km)	km	4	4	4	0	0	9	206
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kr)	kr	1372	1311	1816	1775	0	1841	1886
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)	kr	83837	81452	11278	109209	0	107667	132792

I årene som kommer vil endringer i klima og miljø påvirke hvordan vi drifter vegene våre. Det må tas hensyn til klimaendringene når nye veger skal bygges, eller eksisterende veger skal utbedres, for å sikre at vegene og overvannshåndtering langs kommunal veg er dimensjonert for større nedbørsmengder enn tidligere. Kommunen er nødt til å vedlikeholde vegene vi har. Forebyggende vedlikehold reduserer risikoen for at skader på veg og andre eiendommer oppstår.

I likhet med kommunens bygningsmasse er det også et lite vedlikeholdsetterslep på de kommunale vegene. I 2022 ble de I 2024 håper vi å få satt av midler til å lage en vedlikeholdsplan for veg, for å få kartlagt behovet for vedlikehold på kort og lang sikt.

I strategidokumentet for 2022 ble det behovet for innlegging av veggrunn og matrikkelføring av kommunens fylkes- og kommuneveier beskrevet. Dette er et arbeid som skulle ha vært gjort i Frosta kommune tidligere, men hvor tidsvinduet for en forenklet prosess er lukket. I 2023 har vi ikke kommet videre i denne saken, men vi får stadig henvendelser fra innbyggere om at dette er ønsket.

Strengere krav til saksbehandling av vegsaker gjør at virksomheten er nødt til å heve kompetanse, da vi ser at den kan ha vært noe mangelfull tidligere. Vi jobber med å utarbeide rutiner og prosedyrer, og en viktig del av denne jobben blir å oppdatere hjemmesiden til kommunen slik at innbyggerne har klare instruksjoner å forholde seg til. Denne kompetansehevingen er viktig, og noe vi kommer til å bruke mye tid på de neste årene.

9.2 Kultur og idrett

Kulturområdet er i sin natur tverrfaglig og enhetsoverskridende. Kulturarbeidet vil i mange sammenhenger grense mot samfunnsutvikling i bred forstand som oppvekst, friluftsliv, næringsutvikling, folkehelse, reiseliv og frivillighet. Virksomheten inkluderer også bibliotek tjenesten.

Kommunens rolle som kulturmyndighet er i all hovedsak knyttet til Kulturloven og også plan- og bygningsloven når det gjelder kulturanlegg, friluftsområder og kulturminner. Kultur- og likestillingsministeren har pekt på at Kulturloven er for overordnet og generell, og at den ikke har fungert slik man håpet. Kultur- og likestillingsdepartementet sendte kulturloven på høring 30.03.2023 med høringsfrist 30. juni 2023.

Tre grep er sentrale i forslaget til endringer av kulturloven, som også kan bli førende for Frosta kommune dersom de blir vedtatt.

1. Kulturloven forankres i Grunnlovens infrastrukturkrav, som er det ansvaret myndighetene har for å legge til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale. På denne måten understreker vi at kulturpolitikk er en viktig del av den demokratiske infrastrukturen.
2. Armlengdesprinsippet lovfestes. Hvis kunsten og kulturen skal oppfylle sin samfunnsoppgave, må den være fri. Det viktigste vi kan gjøre er derfor å sørge for gode og målrettede ordninger for kultursektoren, som forvaltes etter prinsippet om armlengdes avstand fra politiske myndigheter. Det første elementet ligger allerede i loven – og i statlige, fylkeskommunale og kommunale kulturbudsjetter. Det andre foreslår vi nå å lovfeste.
3. En ny lovregel der formålet er å få kulturfeltet «opp på bordet» i planprosessene. Målet er å få kommuner og fylkeskommuner til å ta aktivt og bevisst stilling til situasjonen og behovene på kultursektoren, slik at de kan vurderes opp mot andre områder og andre behov.

Kulturlovens §4 sier noe om kommunens og fylkeskommunens oppgaver innenfor kulturområdet :

§ 4. Fylkeskommunens og kommunens oppgaver

Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.

§ 5. Felles oppgaver. Staten, fylkeskommunen og kommunen skal syta for

- a. at kulturlivet har føreseielege utviklingskår,
- b. å fremja profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbodet og leggja til rette for deltaking i kulturaktivitetar,
- c. at personar, organisasjonar og institusjonar har tilgang til informasjon om ordningar med økonomisk støtte og om andre verkemiddel og tiltak.

I praktisk arbeid er dette knyttet til å være en tilrettelegger for et variert kulturmidler og forvalte fellesskapets gode i forhold til vedtatte rammer og prioriteringer. Det betyr blant anna å fordele kulturmidler, sørge for samhandling mellom frivillige lag og organisasjoner og

være veileder i spørsmål og saker fra lokalsamfunnet. Et eksempel her kan være spillemidler til nærmiljøanlegg og idrettsanlegg.

Et annen viktig myndighetsområde er kulturminneforvaltninga der skjøtsel, bruk og vern er sentrale oppgaver for en kommune med mange og uerstattelige automatiske freda kulturminner og kulturminner av nyere dato. Dette hjemles også i kulturminneloven og er beskrevet i kommunens plan for kulturminner og kulturmiljø, vedtatt i desember 2021.

Frivilligheten

Frosta kommune har mellom 70 og 80 aktive lag og foreninger med mange frivillige som yter en stor innsats for lokalsamfunnet. Frivillighetens energi er også omtalt i kulturplanen for Frosta. Dugnadsånden står fremdeles sterkt i kommunen, og hver uke gjøres frivillig gratisarbeid som utgjør en betydelig merinnsats hvis den kan regnes om til kroner og øre. Det er flere lag og organisasjoner som gir uttrykk for at det er blitt vanskeligere å rekruttere medlemmer til å ta på seg verv, og dette skyldes i hovedsak tidsknapphet og mindre fokus på innsats for fellesskapet. Det var en uro innefor frivillig sektor at medlemstall og engasjement ville gå drastisk tilbake etter pandemien, men slik det ser ut i dag, så har det ikke skjedd på generell basis.

Frostating Utvalgte Kulturlandskap

Frostating utvalgte kulturlandskap ble opprettet i 2018 og er en nasjonal hedersbetegnelse som er gitt til 46 områder i Norge. Ordninga bygger på 3 grunnbegreper som alle må oppfylles. Det er kulturminner og kulturmiljø, biologisk mangfold og landbruk i tillegg er næringsinteresser inne i ordninga. Et utvalgt kulturlandskap etter denne ordninga skal vise langsiktighet og generasjoners ivaretagelse av verdiene i landbruket og naturmiljøet. Frostating Utvalgte Kulturlandskap omfatter 9800 dekar på den ytterste delen av fastlands-Frosta ute Tautra, og er et eksempel på samarbeid på tvers av sektorene kultur, landbruk og miljø.

Bibliotek

Frosta bibliotek er et kombinasjonsbibliotek. Dette betyr at det er både et skolebibliotek og et folkebibliotek. Skolebiblioteket har en mye større andel av aktivitetstilbudet, enn folkebibliotek. Dagtidstilbud til brukergruppen av folkebiblioteket utenom elever og skolens ansatte, er per i dag så og si fraværende. Mange kommuner bruker bibliotekene bevisst som et ledd i folkehelsearbeidet. Bibliotekets målsetting er å være et møtested for alle innbyggerne i kommunen. Ikke bare noen få brukergrupper.

Frostatingprosjektet

Frosta kommune har etablert et prosjekt som er tredelt. Først å utarbeide en overordnet plan for, og gjennomføring av Lagabøtejubileet i 2024. Videre inneholder det et arbeid for å posisjonere Frosta som en naturlig del av Nasjonaljubileet i 2030. I tillegg inkluderer prosjektet en utredning av et formidlingssenter for Frostatinget og Frostatingsloven i et nytt bygg ved Tinghaugen. Kommunestyret vil i løpet av høsten få egne saker knyttet til prosjektet til behandling. Blant annet vil spørsmålet om organisasjonsform for et formidlingssenter bli formalisert i løpet av høsten 2023.

9.3 Landbruk og miljø

Virksomheten yter tjenester innen landbruksforvaltning, landbruksrådgivning, vann og avløp, vilt, miljø og naturforvaltning.

Landbruksforvaltning og rådgivning

Matsikkerhet og tilgangen til jordressurser er viktige stikkord globalt – ref. FNs bærekraftsmål nr. 2 som gjelder utrydding av sult. I tillegg skaper den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa ringvirkninger i både landbruket og samfunnet for øvrig. Norge har over tid hatt en gradvis innskjerping av jordvernet nasjonalt, og man ligger nå med et mål om total årlig omdisponering på 3000 daa fordelt på 356 kommuner. 3 % av landarealet er dyrka mark (inkl. overflatedyrka og innmarksbeite). Dette vil få betydning for hvordan Frosta kommune må gjøre sine prioriteringer og utvikles i fremtida. På I frosta kommune er det ca. 75 km² landareal, fordelt på 23 km² jordbruk. Herav er totalt 15 246 daa omsøkt for produksjonstilskudd til korn og grovfor, og 7923 daa til frukt, bær og grønnsaksproduksjon. I tillegg kommer produksjon i drivhus som en betydelig bidragsyter.

Kommunen har generelt lite omdisponering av dyrka mark i 2022, og vil fortsatt ha som mål å sikre en stabil forvaltning av jordressursene over tid - i tråd med nasjonale føringer. Utviklingstrenden fra de siste 5 årene viser færre, men større bruk med større besetninger i antall. Frosta har i forhold til Inderøy halvparten så mange jordbruksbedrifter (326 mot 641) og landbrukseiendommer (90 mot 204) i 2022, men har til gjengjeld vesentlig større produksjon i form av drivhus, som også gjør seg gjeldende i nasjonal sammenheng.

Hovedmålet for de kommende årene er å opprettholde driften der kommunen utøver sine lovpålagte tjenester innen landbruksforvaltning. Det videre er et ønske å kunne legge til rette for et fremoverlent landbruk i kommunen og bistå der landbruksaktørene har behov eller ønske om utvikling og samarbeid i en bærekraftig retning.

Avløp og vannmiljø

Nøkkeltall Avløp (KOSTRA)	Enhet	2020	2021	2022
Selvkostgrad	prosent	118	108	100
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva.	kr	5309	5468	4706
Andel fornyet kommunalt spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år	prosent	0	0	0
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt	prosent	40,9	0	0

Norge har gjennom EUs vannrammedirektiv og avløpsdirektiv forpliktet seg internasjonalt til strengere rensekrav i tråd med FNs bærekraftsmål nr. 6, 11 og 14. Tall fra SINTEF viser at kommune-Norge må investere rundt 332 milliarder NOK i vann- og avløpsnett de neste 20 årene for å nå disse målene. Hovedutfordringen dette gir innen avløpssektoren for Frosta kommune er økte kostnader, men også en uforutsigbarhet knyttet til hvilke rensekrav som vil bli fastsatt i fremtiden, siden avløpsdirektivet nå er under revisjon. Noe som vil få konsekvenser for prosjekteringen av større avløpsanlegg på kort sikt, særlig anlegg over 1000 pe der kravet til sekundærrensing er under vurdering. For å unngå feilinvesteringer, planlegger kommunen på kort sikt å prioritere tiltak iht. hovedplan for avløp som omfatter mindre tiltak og anlegg under 1000 pe. Kumseparering i samarbeid med Frosta vassverk er fortsatt prioritert. Først når rensekravet er fastsatt, vil kommunen prioritere prosjekteringen av de renseanleggene i hovedplan for avløp og vannmiljø som utgjør en dimensjon over 1000 pe. Dette, i kombinasjon med det planlagte arbeidet med spredt avløp, som berammes

oppstart i 2024, forventes å ta mye av kapasiteten frem mot 2027. Utover det må kommunen forvente å øke gebyrene de kommende årene i takt med prisveksten for å kunne opprettholde utviklingen av en tilfredsstillende tjenesteutvikling. Ellers, sammenlignet med tilsvarende kommuner, har Frosta et godt stykke igjen for å oppnå god tilstand og kvalitet på avløpsinfrastrukturen.

Natur og miljø

Nøkkeltall miljøforvaltning	Enhet	2019	2020	2021	2022	Overhalla 22	Inderøy 22	Gruppe 4
Gjeldende overordnede planer nyere enn 5 år som angår naturmangfold, landskap, friluftsliv, folkehelse, universell utforming, kulturminner, klima og energi samt klimatilpasning som kommunen har utarbeidet i alt	antall	1	5	1	6	27
Innsigelser til reguleringsplaner i alt begrunnet med miljøvern hensyn inkl. kulturminner (antall)	antall	0	28
Areal som omfatter naturvern, landskap og kulturminner i reguleringsplaner (dekar)	dekar	0	0	0	129	179	24	30226
Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som ble innvilget ved dispensasjon av kommunen (prosent)	prosent	33,3	75,0	100	39	55,4
Andel av tettstedsarealer i kommunen som er avsatt til leke- og rekreasjonsområder (prosent)	prosent	0,4	0,4	10,4	11,3	11,1
Samlet lengde av turveier, turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk (km)	km	58	58	58	58	65	160	7217
Andel av søknader om motorferdsel på snø som ble innvilget siste år (prosent)	prosent	100	100	100	98,4
Snøscooterløyper for fornyelseskjøring som er avsatt i alt i kommunen (km)	km	0	0,0	..	0	302,6
Har kommunen knyttet til seg kulturfaglig kompetanse? (ja=1, nei=0)	ja=1, nei=0	0	0	0	1	1	1	7
Brutto driftsutgifter til forvaltning av natur, friluftsliv og kulturminner per innbygger (kr)	kr	386,4	306,63	465,31	561,35	577,68	351,49	520,24

Den globale situasjonen når det kommer til natur og miljø, er at menneskelige endringer har stor innvirkning. Det er hovedsakelig klimaendringene og arealendringer som har størst betydning, samt forurensing. Statsforvalteren har i sitt kommunebilde vurdert kommunen middels innen miljø og klimaområdet, noe som skyldes blant annet avfalls- og avløpshåndtering, plan og areal, mangelfull overvåking av vannforekomster, mangelfull oppdatering av grunnforurensingsdatabasen og at kommunen ikke har søkt om midler til utarbeidelse av kommunedelplan for naturmangfold.

Det er nå tilsatt kompetanse for å følge opp miljøområdet, men dette vil variere ut ifra kapasitet på andre tjenester. Frosta har kartlagt store deler av strandsonen. Dette gir viktig kunnskap i den videre forvaltning av naturverdiene på land. Samtidig forventes arbeidet med å sikre verdiene innenfor verneområdene å fortsette.

Forurensingssituasjonen er dårlig kartlagt og behovet for oppfølging forventes å være av et betydelig større omfang sammenlignet med hva vi har kunnskap om pr. i dag. Dette underbygges av andelen saker meldt inn i 2022/2023, og alvorligheten i disse. Kommunen som forurensningsmyndighet forventer mange saker også i fremtiden, og dette er blir tid- og ressurskrevende å følge opp. Samtidig ser vi et kritisk behov for deponi for rene og forurensede masser, både for å håndtere masser fra landbruket for å hindre sykdomsspredning, masse fra egen virksomhet. I tillegg forurenset og rene masser fra private aktører og husstander. Dette er noe som det må vies økonomiske midler og ressurser til de kommende årene.

Ellers forventer kommunen et økt fokus på vannforvaltning de kommende årene, sett i lys av EUs vannrammedirektiv og avløpsdirektiv. Det vil være en av hovedprioritetene i årene fremover å få i gang arbeidet med spredt avløp og vannforvaltning for øvrig. Et ledd i dette vil være prøvetakingsplan for prioriterte vassdrag i kommunen i 2023, som vil legge grunnlaget for videre oppfølging. Videre oppfølging av grunnforurensingsdatabasen, viltforvaltning og bekjempelsen av fremmede arter vil ellers være en prioritet. Her har kommunen et etterslep, særlig på grunnforurensing og viltforvaltning.

Totalt sett er det ikke forventet at Frosta utpeker seg nevneverdig negativt på miljøområdet i forhold til sammenlignbare kommuner ellers i landet.

9.4 Plan og Byggesak

Frosta kommunen sto våren 2021 i en situasjon der kommunen ikke lenger hadde et fagmiljø og saksbehandlere på disse fagområdene plan, byggesak og oppmåling. På bakgrunn av dette ble det utarbeidet en samarbeidsavtale gjennom Værnesregionsamarbeidet. Formålet har vært å etablere en faglig forsvarlig tjeneste i Frosta kommune og gjennom dette etablere et større fagmiljø for å bidra til en videre utvikling av fagmiljøet og skape en høyere kvalitet på tjenesten i samarbeidskommunene.

Stjørdal kommune er vertskommune for Frosta på tjenesteområdene arealplanlegging, byggesaksbehandling, matrikkelføring og geodataforvaltning. Det er i perioden februar – mai 2023 gjennomført en evaluering av vertskommunesamarbeidet innenfor tjenesteområdene. Evalueringsrapporten legges frem for politikken til orientering juni 2023.

En av utfordringene for Frosta kommune er at kommunen har mange gamle reguleringsplaner. Kommunens planverk er det viktigste styringsverktøyet for politikk og saksbehandling på byggesak. Konsekvensen av gammelt og derav dårlig planverk, er at mange saker krever dispensasjon. Dette er kostnadsdrivende for både tiltakshaver og Frosta kommune. Gode planer gir gode lokalsamfunn. Kommunen har gode muligheter til å få til dette ved rett bruk av planer og planleggingsressurser. På sikt må det vurderes om Frosta kommune bør gjennomføre en opprydning i utdaterte reguleringsplaner.

Kommunal planlegging har en viktig førstelinjerolle i å forebygge ras og skred. Med klimaendringene øker risiko for skred i bebygde områder. Kommunen trenger midler til kartleggingsjobber som kan være nødvendige i følsomme områder. Staten forventer at kommunene tar større ansvar innenfor dette feltet. Ressursene til dette må styrkes, gjerne i et samarbeid i andre kommuner. NOU 2022:3 På trygg grunn forespeiler en nullvisjon for ras og skred (Etter Gjerdrumsaken).

9.5 Brann og redning

Tidligere avtale med Innherred Brann og Redning er videreført med Levanger kommune. Det ble etablert en felles nød alarmerings sentral for brann (110) for Trøndelag høsten 2022. Frosta har direkte avtale med IUA. (Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning.)

Levanger og Stjørdal kommune har i 2022/2023 gjennomført en evaluering av mulig samarbeid innen brann og redning. Frosta kommune ble i mai 2023 invitert til å tre inn i evalueringen. Frosta kommune vil ta imot initiativet fra Levanger og Stjørdal kommune. I tillegg vil Frosta kommune utrede ett annet alternativ.

9.6 Kirke

Etter loven har kommunene ansvar for å sikre de økonomiske sidene gjennom rammeoverføringer til kirken. Det er kommunestyret selv som vedtar de årlige overføringene gjennom budsjettbehandlingen.